Ազգ
Azg

Նոյեմբեր 17
Չորեքշաբթի
1993

ՌԱՄԿԱՎԱՐ ԱԶԱՏԱԿԱՆ ՕՐԱԹԵՐԹ
9 տարի, թիվ 221 (472)
գինը 25 ռ.
դասիչ 69149
Երեւան 375010
Հանրապետության 47
հեռ. 581841, ֆաքս 562941
տելեքս 243266 CPIRI SU

Մոսկվա

Ռուսաստանի դեսպանը կժամանի Լեռնային Ղարաբաղ

Նոյեմբերի 11-ին ՌԴ ԱԳՆ խոսնակ Միխայիլ Դեմուրինը հայտնեց, որ Լեռնային Ղարաբաղի հակամարտությունը քննարկելու համար Բաքու, Երեւան եւ Ստեփանակերտ կայցելի նախագահի հատուկ դեսպանը: Մեկնաբանելով Անդրեյ Կոզիրեւի եւ Լեւոն Տեր-Պետրոսյանի, Հեյդար Ալիեւի ու Ռոբերտ Քոչարյանի հետ ունեցած հեռախոսազրույցները, Դեմուրինը հաղորդեց. «Մենք Ադրբեջանի, Հայաստանի եւ Լեռնային Ղարաբաղի ղեկավարներին առաջարկեցինք, որ իրենք ջանքեր կիրառեն փոխադարձորեն ընդունելի լուծում գտնելու համար: Կոզիրեւը նաեւ ղեկավարներին առաջարկեց հանդիպումներ եւ բանակցություններ անցկացնել: Դեմուրինը նշեց, որ Ռուսաստանը ցանկանում է Լեռնային Ղարաբաղի ինքնապաշտպանության ուժերի ետքաշումը դեպի այն դիրքերը, որ նրանք գրավել էին հոկտեմբերի 21-ին, զինադադարը խախտելիս:

ՏԱՍՍ

Ղարաբաղի հարց

ԵԱՀԽ-ն կառաջարկի նոր ժամանակացույց

Նոյեմբերի վերջերին Վիեննայում տեղի կունենա ԵԱՀԽ պետությունների արտգործնախարարների խորհրդի նիստ, Թուրանի թղթակցին ասաց միջազգային հարցերի գծով պետխորհրդական Վաֆա Գուլուզադեն: Նրա խոսքերով, նիստին կմասնակցեն ԵԱՀԽ անդամ 52 երկրների ներկայացուցիչներ: Այդ նիստում թերեւս քննարկվի ռուսական զորքերին խաղաղարար ուժերի կարգավիճակ տալու հարցը: Դատելով ըստ ամենայնի, ԵԱՀԽ-ն կհամաձայնի դրան, հայտնեց Գուլուզադեն:

Գուլուզադեի խոսքերով, այս կամ այն ձեւով հայ-ադրբեջանական հակամարտության գոտի ռուսական զորքեր մտցնելու վերաբերյալ Ռուսաստանի ԱԳՆ ներկայացուցիչ Մ. Դեմուրինի տեղեկությունը սխալ է: «Հնարավոր է, որ Ռուսաստանի ներկայացուցիչները Մինսկի խմբի ինը երկրներին ներկայացրած լինեն իրենց ոռուսական առաջարկությունները, սակայն Մինսկի խումբը դրանք չի քննարկել», ասաց Վաֆա Գուլուզադեն:

Պետխորհրդականը հերքեց այն լուրերը, թե Լեռնային Ղարաբաղի հայ համայնքը ճանաչվել է հակամարտության կողմ: Նրա խոսքերով, ղարաբաղցիների ներկայացուցչի նման կարգավիճակ ստանալու փորձերը «եռանդագին կասեցվել են Ռուսաստանի ներկայացուցիչ Վ. Կազիմիրովի կողմից»:

Գուլուզադեն նաեւ հայտնեց, որ մոտ օրերս Բաքու պետք է ուղարկվի «Անհետաձգելի միջոցառումների ժամանակացույցի» նոր նախագիծը: Նրա խոսքերով, այնտեղ չի խոսվում Շուշիից եւ Լաչինից հայկական ուժերի դուրսբերման կոնկրետ ժամկետների մասին, սակայն Ադրբեջանի այլ գրավյալ շրջանների անվտանգությունները կլինեն փաստաթղթում: Գուլուզադեի կարծիքով, այդ դարձվածը պետք է համարել ռուսական առաջընթաց «ժամանակացույցի» փաթեթի տարբերակի համեմատությամբ: Ադրբեջանը պետք է իր պատասխանը տա նոյեմբերի 22-ին:

Սնարք

Հայաստանը ճնշման լծա՞կ

«ՄԱԿ-ի Անվտանգության խորհրդի վերջին թիվ 884 բանաձեւի իմաստն այն է, որ խորհուրդը տարբեր ձեւով է վերաբերվում մահմեդական եւ քրիստոնեական աշխարհներին», «Խաբար» տեղեկատվական գործակալության թղթակցին հայտարարեց Ադրբեջանի ազգային ժողովրդավարական կուսակցության ղեկավարներից մեկը՝ Զարդուշտ Ալիզադեն: Նրա կարծիքով, դրա պատճառը Ռուսաստանի եւ Արեւմուտքի ձգտումն է Հայաստանը օգտագործելու «որպես երկրում քրիստոնեական եւ մահմեդական բնակչության, իսկ առաջիկայում գուցե նաեւ Իրանի վրա ճնշում գործադրելու հզոր միջոց»:

ՆՏ

Ճգնաժամ

«ԵԹԵ ԻՄԱՆԱՅԻ ԷԼ, ԿԱՍԵԻ՞...»

Ի՞նչ հաջողվեց կամ չհաջողվեց պարզել մեր դրամի եւ դրամաշրջանառության կարգավորման առնչությամբ

Ի՞նչ է լինելու հայկական դրամի հարցը: Ի՞նչ է ասում եւ ի՞նչ է անում կառավարությունը: Մինչեւ ո՞ւր պիտի աճեն գները: Մինչեւ ե՞րբ պիտի շարունակվի այս բարձիթողի վիճակը: Ո՞վ պիտի պատասխան տա ազգաբնակչության հսկայական զանգվածների բեւեռացման համար: Բոլորի շուրթերին այս հարցերն են: Բոլորը գոնե ինչ-որ պատասխաններ են փնտրում: Կիրակի ու երկուշաբթի անցան մեծ լարման տակ: Երեքշաբթին բերքի կրպակների մոտ հավաքվածների անհանգստությունը չփարատեց: Թերթերում չկար ոչ մի կոնկրետ տեղեկություն: Անորոշությունն արժեզրկման հետ ձեռք-ձեռքի շարունակում է հաղթարշավը: Երեւանում փակվել է խանութների մի մասը, մյուսների վաճառասեղաններն ու ցուցափեղկերը դատարկվել են:

Կիրակի երեկոյան հեռուստատեսությամբ հեռարձակված ՀՀ ֆինանսների նախարար Լեւոն Բարխուդարյանի հավաստիացումը՝ մոտ ժամանակներում դրամի փոխանակելիության չսահմանափակման առնչությամբ, անբավարար համարելով փորձեցինք այնուամենայնիվ ինչ-որ տեղեկություն հայթայթել այն միջոցառումների մասին, որոնք որ ընդունված լինելով օրվա ազգաբնակչության արժեզրկումից պաշտպանելու դիտանկյունով քննարկման նյութ են դարձել կառավարությունում, հանձնաժողովներում:

ՀՀ ԳԽ ֆինանսավարկային եւ բյուջետային հարցերի մշտական հանձնաժողովից դեռ երկուշաբթի տեղեկացանք, որ հանձնաժողովի նախագահ Տիգրան Սարգսյանին (միակ մարդը, որը կարող է այնտեղ ինչ-որ բան ասել խնդրո առարկայի մասին) տեսնելն անհնար է, քանի որ նա, լինելով նաեւ դրամաշրջանառության կարգավորման պետական հանձնաժողովի նախագահ, մասնակցում է այս մարմնի արտահերթ հրավիրված նիստին, որը, հավանաբար, լրագրողի մուտքն արգելված է: Ինչպես պարզեցինք, մինչեւ նիստի սկսվելը մեր կոլեգաներին հեռուստատեսությունից հաջողվել է հանդիպել Տիգրան Սարգսյանի հետ, որը սակայն ոչ մի տեղեկություն չի հաղորդել սպասվող միջոցառումների եւ հայկական դրամի ճակատագրի մասին: Այնուհետեւ, ինչպես տեղեկացանք իրազեկ աղբյուրներից, հիշատակված հանձնաժողովի նիստի ավարտից հետո (ի դեպ, երեկոյան կողմ դարձյալ չհաջողվեց հանդիպել Տիգրան Սարգսյանին) փոխվարչապետ Վիգեն Չիտեչյանը եւ Կենտրոնական բանկի նախագահ Իսահակ Իսահակյանը մեկնել են Մոսկվա մասնակցելու ԱՊՀ կոորդինացիոն կոնսուլտատիվ կոմիտեի նիստին:

Տես էջ 2

Աշխարհ

Կռիվներ կենտրոնական Բոսնիայում

Կենտրոնական Բոսնիայում խորվաթական ուժերը պայքարում են իսլամների կողմից վերահսկվող ճանապարհին տիրելու համար: Խորվաթների կողմից մասնակցում է մոտ 4 հազար զինվոր: Սա այս ամսվա ամենամեծ ճակատամարտն է նախկին Հարավսլավիայի տարածքում: Մինչդեռ Բոսնիայում ՄԱԿ-ի դեսպանորդը հայտնեց, որ իր կառավարությունը միջազգային դատարանում պետք է մեղադրի Բրիտանիային 1948 թ. ընդունված եղեռնի համաձայնագրի խախտման մեջ, քանի որ վերջինս դիմադրում է Բոսնիայի հանդեպ ՄԱԿ-ի զենքի վաճառքի արգելքը վերացնելուն:

Եւս մի պաղեստինցի ղեկավարի սպանություն

Լիբանանում մի զինյալ սպանեց ՊԱԿ-ի ղեկավար Արաֆաթի գլխավոր օգնականներից Մուին Շաբաիթային: Սպանությունը տեղի ունեցավ Սիդոնի փողոցներից մեկում գնդացրով: Շաբաիթան Արաֆաթի Լիբանանյան զեռագույն հրամանատարն էր եւ ՊԱԿ-Իսրայել համաձայնագրի ջատագովներից:

Զինյալները լքեցին մզկիթը

Համաձայն ոստիկանական աղբյուրների, Քաշմիրի զինյալ անջատողականները դադարեցրին իսլամական մզկիթի մոտ մեկ ամիս տեւած պաշարումը եւ հանձնվեցին հնդկական ուժերին: Երեկ առավոտյան ազատելով Հազրաթբալ մզկիթը, 65 ապստամբներն այնտեղ թողեցին հրթիռանետներ, ինքնաձիգներ եւ այլ հանդերձանք:

Իսրայելը ինքնաթիռներ է գնում

Իսրայելի վարչապետ Իցհակ Ռաբինը ԱՄՆ պաշտպանության նախարար Լես Էսփինի հետ քննարկեց F-15 տիպի 20 ինքնաթիռ ձեռք բերելու հարցը, որը մոտավորապես կարժենա 1.8 միլիարդ դոլլար: Այս բանակցությունները տեղի են ունենում Վաշինգտոնում: Մինչդեռ պետքարտուղար Ուորեն Քրիստոֆերը նախատեսում է հաջորդ ամիս այցելել Մերձավոր Արեւելք, որտեղ հարթի ՊԱԿ-Իսրայել համաձայնագրի վերաբերյալ տարբեր մոտեցումները:

Իսրայելական հարձակում Լիբանանի դեմ

Երեկ կեսօրին իսրայելական ռազմաօդային ուժերը 3 անգամ հարձակվեցին Լիբանանի հյուսիսարեւելքում գտնվող Հըզբոլլահի դիրքերի վրա, նյութական եւ մարդկային զգալի կորուստներ պատճառելով իրանամետ այդ ուժերին: Բեկաայի հովտում գտնվող Բաալբեկ հնագույն քաղաքի մեջ գտնվող այդ ռազմակայանների վրա գործված հարձակումների պատճառով, ըստ իսրայելական աղբյուրների, Հըզբոլլահի մարտիկների կողմից Հարավային Լիբանանում գործող իսրայելամետ «բանակի» վրա նախորդ գիշեր կատարված հրթիռակոծումն էր: Իսրայելի պաշտպանության նախարար Մորդեխայ Գուրը դարձյալ Սիրիային մեղադրեց հակաիսրայելական գործողություններ հրահրելու եւ հովանավորելու մեջ: ■

Ճակատ

ՀՐԵՏԱԿՈԾՎԵԼ ԵՆ ԱՂԴԱՄԻ ԵՎ ՖԻԶՈՒԼՈՒ ԴԻՐՔԵՐԸ

Լեզգիները խուսափում են զորակոչից

Երեկ եւ նախորդ գիշեր խաղաղությունը Լեռնային Ղարաբաղի սահմանագծերում մնում էր անկայուն: Թեեւ ընդհանուր առմամբ հարաբերական անդորր պահպանվում էր, սակայն նոյեմբերի լույս 16-ի գիշերը ադրբեջանական կազմավորումները հրետակոծել են Աղդամի շրջանի Գյուրջալու գյուղի հայկական պաշտպանական դիրքերը: Այս մասին Ստեփանակերտից հաղորդում է մեր թղթակից ՎԱՀՐԱՄ ԱՂԱՋԱՆՅԱՆԸ: Երեկ առավոտյան հետեւակի մարտական մեքենաներից եւ խոշոր տրամաչափի գնդացիրներից գնդակոծվել են նաեւ Ֆիզուլու շրջանի հայկական դիրքերը: Նախնական տվյալներով, տուժածներ չկան: ԼՂՀ պաշտպանության բանակի կազմավորումները ձեռնպահ են մնացել պատասխան գործողություններից: ԼՂՀ ռազմական հետախուզության տվյալներով, հակառակորդի մեծ կուտակումներ են նկատվում Բեյլագանի շրջանում, այդ թվում 200 աֆղան մոջահեդներ եւ ադրբեջանական հատուկ նշանակության ջոկատներ: Նույն տեղեկությունները հաստատում են նաեւ ադրբեջանցի գերիները՝ ավելացնելով, թե այդ շրջան է բերվել 10 տանկ (այդ թվում T-80 տիպի) եւ ավելի քան 12 «Գրադ» կայանք:

Միաժամանակ ադրբեջանական աղբյուրները հաղորդում են, թե հանրապետությունում ընդհանուր զորահավաքը շարունակվում է, սակայն Կուսարի, Խաչմասի, Դիվիչիի, Կուբայի եւ Խուդաթի շրջանների լեզգիները բոյկոտում են զորահավաքը: Հեռուստատեսությամբ շարունակ հաղորդումներ են ցուցադրվում լեզգիների եւ ադրբեջանցիների «դարավոր բարեկամության» մասին, սակայն լեզգիները կարծես այնքան էլ չեն ցանկանում հիշել այդ բարեկամությունը:

Նոյեմբերի 15-ին ցուցադրված մի հաղորդման ժամանակ զայրացած մեկնաբանը հայտարարել է, թե Կուսարի շրջանում զորակոչին ներկայացել են ընդամենը 3 հոգի, այն էլ ադրբեջանցիներ:

«Ազգ»

Աշխարհ

Թուրքիայի նոր գործընկերը ահաբեկչության դեմ

Իրանական լրատվության միջոցները լայնորեն մեկնաբանեցին Իրանի փոխարտգործնախարարի Ալաեդդին Բորուջերդիի Թուրքիա կատարած վերջին այցելությունը: «Իրանի Իսլամական Հանրապետության ձայն» ռադիոկայանը նոյեմբերի 11-ին հաղորդեց, որ Թուրքիայի վարչապետի հետ ունեցած հանդիպման ժամանակ փոխնախարարը քննարկեց երկկողմ հարաբերությունները, շրջանի եւ համաշխարհային զարգացման միտումները: Մեծ ուշադրություն դարձվեց ահաբեկչության դեմ համատեղ պայքարի հարցերին: Չիլլերն իր երախտագիտությունը հայտնեց Իրանին ադրբեջանական փախստականներին ցուցաբերած անգնահատելի օգնության առիթով: Իսկ հաջորդ օրը կայացավ փոխնախարարի հանդիպումը Թուրքիայի նախագահ Սուլեյման Դեմիրելի հետ, եւ նրան հանձնեց նախագահ Ռաֆսանջանիի ուղերձը, որտեղ շեշտված էր շրջանային խաղաղության բնագավառում համագործակցության անհրաժեշտությունը: Դեմիրելն ընդունեց Իրան այցելելու հրավերը:

Թուրք-իրանական համագործակցության տեսանկյունից առանձնապես հետաքրքիր է քրդական ահաբեկչության դեմ շեփորվող պայքարն ու այդ բնագավառում Իսրայելի հետ գործողությունների համակարգման ծրագրի վրա:

«Ազգ»

Անատոլի Լուկյանենկոն պատգամավորության թեկնածու: Առաջնենակում գրանցվել են Պետական դումայի պատգամավորության առաջին երկու թեկնածուները: Դրանք են ԽՍՀՄ ԳԽ նախկին նախագահ Անատոլի Լուկյանենկոն (5.8 հազար ստորագրություն) եւ Պոլիտեխնիկի շրջանի «Զարյա» կոոպերատիվի նախագահ Ալեքսանդր Իվանչենկոն (8 հազար ստորագրություն):

Սնարք

ԱՄՆ դեսպանատունը հերքում է

Մեր թերթի նախորդ համարում տեղեկացրել էինք, թե ամերիկյան 12 գեներալների Ադրբեջանում գտնվելու վերաբերյալ տեղեկություններ Հայաստանում ԱՄՆ-ի դեսպանատան կողմից չեն հերքվել եւ չեն հաստատվել: Եւ ահա երեկ դեսպանատան լրատվական ծառայությունից տեղեկացանք, որ այդ լուրերը «անհիմն են եւ որեւէ հիմքից զուրկ»: Ամերիկյան դեսպանատան աշխատակիցը հայտնեց նաեւ, թե ըստ երեւույթին նման տեղեկությունների տարածման առիթ է հանդիսացել այն փաստը, որ որոշ ժամանակ առաջ Ադրբեջանում էր գտնվում պաշտոնաթող բարձրաստիճան զինվորական Սիմոքը, որը ներկայումս աշխատում է նավթային ընկերությունում:

Բոլոր դեպքերում, ինչպես ասում են, ծուխն առանց կրակ չի լինում: Հիշեցնենք, որ ժամանակավորապես Թուրքիան եւ Իսրայելը նույնպես ուրախ էին իրենց ռազմական օգնությունը ցուցաբերելիս սովորաբար գեներալ պաշտոնաթող զինվորականների միջոցով:

«Ազգ»

digitised by A.R.A.R.@

Կարգավորում

ՄԱԿ-ի Անվտանգության խորհուրդն ընդունեց թիվ 884 բանաձեւը

Ադրբեջանի ղեկավարության խնդրանքով քննության առնելով հայ-ադրբեջանական հակամարտության ծավալման եւ Զանգելանի շրջանի գրավման կապակցությամբ ստեղծված իրավիճակը, ՄԱԿ-ի Անվտանգության խորհուրդը միաձայն ընդունեց թիվ 884 բանաձեւը:

Անվտանգության խորհուրդն արձանագրեց եւ դատապարտեց Զանգելանի շրջանի եւ Հորադիզ խաղաքի գրավումը, հարձակումները խաղաղ բնակիչների վրա եւ Ադրբեջանի տարածքի գնդակոծումները: Թիվ 884 բանաձեւը ողահանջում է ռազմական գործողությունների անհապաղ դադարեցում, հայկական զորքերի միակողմանի դուրսբերում Հորադիզ, Ադրբեջանի Զանգելանի եւ մյուս գրավյալ շրջաններից:

Կրկին ընդգծելով Լեռնային Ղարաբաղի պատկանելությունը Ադրբեջանին եւ հավաստելով Ադրբեջանի ինքնիշխանությունն ու տարածքային ամբողջականությունը՝ Անվտանգության խորհուրդը լուրջ մտահոգություն արտահայտեց հակամարտության ընդլայնման առթիվ, որը սպառնում է շրջանի խաղաղությանն ու անվտանգությանը:

Անվտանգության խորհուրդը Հայաստանի կառավարությանը կոչ արեց ռազմական արշավի ընդլայնմանը միջոցներ չհատկացնել եւ ապահովել Ադրբեջանի Լեռնային Ղարաբաղի շրջանի հայերի կողմից թիվ 822, 853 եւ 874 բանաձեւերի կատարումը:

Թիվ 884 բանաձեւով հաստատակամորեն կոչ է արվում հաստատել արդյունավետ ու մշտական հրադադար եւ շարունակել ԵԱՀԽ Մինսկի խմբի շրջանակներում բանակցությունների միջոցով հակամարտության կարգավորման հնարավորությունների որոնումը:

Որոշելով այսուհետեւ էլ եռանդագին զբաղվել այդ հարցով, Անվտանգության խորհուրդը ՄԱԿ-ի գլխավոր քարտուղարին խնդրեց խորհրդին տեղյակ պահել հակամարտության կարգավորման եւ Անվտանգության խորհրդի բանաձեւերի իրագործման ընթացքի մասին: ՆՏ

Բանաձեւի արդյունավետությունը դեռ անհայտ

«Միայն որոշ ժամանակ անց հնարավոր կլինի խոսել ՄԱԿ-ի Անվտանգության խորհրդի թիվ 884 բանաձեւի կատարման արդյունավետության մասին», խաբար սեռլիսի թղթակցին հայտարարեց Ադրբեջանում այդ կազմակերպության ներկայացուցիչ Սահունդ Լէ Սափդը: «ՄԱԿ-ը զբաղվում է ձգձգվող դիմակայության կարգավորման մեթոդների եւ ուղիների մշակմամբ, իսկ ԵԱՀԽ-ն՝ բանաձեւերի կատարման վերահսկմամբ», ընդգծեց օտարերկրացի դիվանագետը: Նրա խոսքերով, հակամարտ կողմերը համաձայնել են, որ զորքերի դուրսբերման, տարածքների ականազերծման եւ տեղահանվածների վերադարձման վերահսկողությամբ զբաղվի ԵԱՀԽ-ն: ՆՏ

ԼՂՀ կառավարության նոր հանձնաժողով

ԼՂՀ-ում ստացվող մարդասիրական օգնության հավաքման, օգտագործման եւ բաշխման հարցերն այսուհետեւ կենտրոնացված կարգով կլուծվեն ԼՂՀ ՊՊԿ որոշմամբ ստեղծված կառավարական հանձնաժողովի կողմից: Դա թույլ կտա ավելի լավ վերահսկել բնակչության սոցիալապես անապահով խավերի, կարիքավոր ընտանիքների եւ անծանոթ համար ստացվող բեռները: Ինչպես նույնանուն տարածքի թղթակցին հայտնեցին ԼՂՀ լրատվության եւ մամուլի վարչությունում, տեղերում օգնության բաշխման շրջանային ու քաղաքային հանձնախմբերի աշխատանքում կներգրավվեն պատգամավորներ, առողջապահական ծառայությունների աշխատակիցներ, սոցապ բաժինների մարմինների աշխատակիցներ: Կառավարությունը հաստատված ապրանքների ստացման վերահսկողությունը դրվում է տեղահանված խաղաղացիների եւ մարդասիրական օգնության հասցեների վրա: ՆՏ

Խորհրդարան

ՍԵՓԱԿԱՆԱՇՆՈՐՀՈՒՄԸ ՏԵՂԱՓՈԽՎՈՒՄ Է 1994 ԹՎԱԿԱՆ

Խորհրդարանն իր վերջին եռօրյա նիստում չհաստատեց սեփականաշնորհման եւ ապապետականացման 1993-94 թ. ծրագիրը: Իսկ ավելի ճիշտ, ընդամենը յոթ ձայն չբավականացրեց վաղուց սպասված եւ անընդմեջ քարոզվող մասնավորեցման գործընթացի սկիզբը հայտարարելուն:

Ինչպես տեղեկացանք սեփականաշնորհման հանձնաժողովի նախագահ Միհրան Ղոնախչյանից, վերոհիշյալ իրադարձությունը ամենեւին էլ չի սասանել ծրագրի կենսահայրերի վճռականությունը, եւ եկող երկուշաբթի ՀՀ Գերագույն խորհրդի դահին կրկին նույն փաստաթուղթը կներկայացվի: Թերեւս միայն փոփոխությունը դահլիճում գտնվող պատգամավորների թվաքանակում կլինի...

Պրն. Մ. Ղոնախչյանը հայտնեց, որ հանձնաժողովն ամենեւին էլ դատարկ սպասողի դերում չի գտնվում եւ սեփականաշնորհման հետ կապված ընթացիկ եւ ընդհանուր բնույթի շատ խնդիրների լուծմամբ է զբաղված: Այսպես, կոլեկտիվներից եւ անհատ անձանցից շարունակվում են ընդունվել տարատեսակ, 1993-94 թթ. ծրագրի ցանկում չնշված, ձեռնարկությունների եւ փոքր օբյեկտների սեփականաշնորհման հայտեր: Ներկայացված մոտ 200 նման առաջարկություններից հարյուրն արդեն տեղ են գտել ցանկում, մնացածը գտնվում են ուսումնասիրության գործընթացում: Ըստ Մ. Ղոնախչյանի, աղյուսի գացակներ շարժը ընթացում պարբերաբար կներկայացվեն խորհրդարանի հաստատմանը:

Միաժամանակ ստեղծվում են սեփականաշնորհումը անմիջականորեն կարգավորող եւ մեխանիզմները ներդնող նորմատիվ ակտեր: Արդեն մշակել են սեփականաշնորհվող օբյեկտների գնահատման կարգը, աճուրդների եւ մրցույթների անցկացման կարգերը եւ նման այլ փաստաթղթեր: Կատարվում են նաեւ ավելի հիմնարար աշխատանքներ: «Պետական ձեռնարկությունների եւ անավարտ շինարարությունների սեփականաշնորհման եւ ապապետականացման մասին» օրենքում արդեն հայտնաբերվել են մի շարք հակասող կամ տարաբնույթ մեկնաբանություններ տեղիք տվող հոդվածներ: Ահա թե ինչու, հանձնաժողովը ձեռնամուխ է եղել օրենքը լրամշակելու աշխատանքներին: «Այդ փաստաթղթի գործնական կիրառման ընթացքում էլ հարկ կլինի այն ճշտել եւ ձեւափոխել: Եւ դա բնական է, կյանքը միշտ էլ իր էական ճշտումներն է բերում: Բացի այդ, մենք այսօր արդեն հանգիստ ենք օրենքը շրջանցելու փորձերի: Այդ տեսանկյունից, մասնավորապես, լուրջ խնդիրների առջեւ են կանգնեցրել սեփականաշնորհման եւ «Ձեռնարկությունների եւ ձեռնարկատիրական գործունեության մասին» օրենքներով կարգավորվող օբյեկտների վարձակալության տալու կանոնների խախտումները: Այն դեպքում, երբ նման հարցերը կոլեկտիվից դուրս գտնվող անձանց համար պետք է լուծվեն միմիայն աճուրդի կամ մրցույթի միջոցով, բազմաթիվ փաստեր գիտենք, որ այդ պահանջները պարզապես շրջանցվել են: Եւ այժմ՝ փաստի առջեւ կանգնելով, մեր իրավիճակը շտկելու ելք ենք փնտրում: Բացառված չէ, որ վերոհիշյալ գործարքները հաստատագրող պայմանագրերը օրենքին համապատասխանեցնելու առաջարկով կառավարություն կմտնենք», նշեց հանձնաժողովի նախագահը:

Հանրապետության բնակչության մեծամասնության շահերը շոշափող սեփականաշնորհման սերտիֆիկատների հարցում եւս որոշակի ճշգրտումներ են կատարվել: Նախօրոք հայտարարված՝ նույների մեկից դրանց տպագրման եւ նախնական առաջին օրից բաժանման ժամկետները անորոշ ժամանակով հետաձգվում են. կառավարությունը «վաուչերները» արտասահմանում տպագրելու մրցույթը միայն վերջերս է հայտարարել: Եւ քանի որ առանց այդ արժեթղթերի անկայության ձեռնարկությունների եւ անավարտ շինարարությունների օտարումը անհնար է իրականացնել, ապա վստահորեն կարելի է արձանագրել. սեփականաշնորհման հիմնական սկիզբը կդրվի 1994 թվականին: Այնուամենայնիվ, համաձայն ապահովելու այդ քաղաքին կարժանանան նաեւ խանութներն ու կենցաղսպասարկման օբյեկտները՝ ծրագրի ընդունումից հետո էլ, մինչեւ չավարտվեն դրանց գնահատումները, իսկ այդ աշխատանքները առնվազն մեկից-մեկուկես ամիս են պահանջելու, սեփականատեր դառնալու ցանկություն ունեցողներից եւ ոչ մեկը իր երազանքը իրականացված տեսնել չի կարող:

ՅՈՎՍԵՓ ՊՈՂՈՍՅԱՆ

Ճգնաժամ

«Եթե իմանայի էլ կասեի՞...»

Ի՞նչ հաջողվեց կամ չհաջողվեց պարզել մեր դրամի եւ դրամաշրջանառության կարգավորման առնչությամբ

Սկիզբը էջ 1

Ինչպես հաղորդեցին ռուսաստանյան լրատվական ծառայությունները, վերոհիշյալ հանդիպումը դռնփակ է եղել, սակայն հայտնի է դարձել, որ նիստի օրակարգ 1 մտցվել 27 կետ, այդ թվում հարկային քաղաքականության համակարգման երկարատեւ ներդրումների քաղաքականության բնագավառում համագործակցության, արտադրական կոոպերացիայի զարգացման աջակցության եւ ուղղակի կապերի ընդհանուր դաշտանների ու մեխանիզմի համաձայնեցված հակամենաշնորհային քաղաքականության, ԱՊՀ տնտեսական դատարանի, միջպետական դրամատան, Տաջիկստանին օգնության ֆոնդի մասին եւ այլն:

Պարզելու համար, թե այս խորհրդակցության ժամանակ քննարկման առարկա դարձե՞լ է հայկական դրամի հարցը, (այն առումով, որ Ղազախստանի (10 մլրդ ռուբլի) եւ Ուզբեկստանի (50 մլրդ) պես ֆինանսական եւ տեխնիկական օգնություն կտրվի՞ Հայաստանին ազգային դրամի մուտքը կազմակերպելու եւ դրա շրջանառության գործընթացը արժեզրկման արտաքին ցնցումներից խուսափելու համար), դիմեցինք ՀՀ կառավարության լրատվական կենտրոն: Ծառայության ղեկավար Վլադիմիր Մանուկյանից տեղեկացանք, որ հայկական դրամին առնչվող որեւէ հարց քննարկման առարկա չի դարձել մոսկովյան խորհրդակցությունում:

Իսկ ԳԽ մամուլի ծառայության ղեկավար Աշոտ Անտինյանն ասաց կինեց, որ արդարացի են քանիերը դրամաշրջանառության կարգավորման պետական հանձնաժողովից ինչ-որ տեղեկություններ ստանալ, խնդրո առարկայի վերաբերյալ, քանի որ նշյալ հանձնաժողովի աշխատանքը հավաքական պատասխանատվության սկզբունքով ընթանում ու մինչեւ որոշման հրապարակումը ոչ ոք ոչ մի տեղեկություն չի կարող (իրավունք չունի) հայտնել:

Մեր դրամի ճակատագիրը պարզելու վերջին հույսը ՀՀ կենտրոնական բանկն էր: Այստեղ մամուլի ծառայության հեռախոսը համառորեն չէր պատասխանում մի քանի ժամ շարունակ: Իսկ բանկի նախագահի հեռախոսի լսափողը վերցնողը ներկայանալով որպես բանկի աշխատող, հաղորդեց, որ Իսահակյանը Մոսկվայից դեռ չի վերադարձել, իսկ կապված դրամի հետ՝ «եթե մի բան էլ իմանայի, կասեի՞...»:

Ավելացնելու չի մնում ոչինչ: Թերեւս միայն այն, որ ինչպես ցույց է տալիս այդօրյա փորձը, նման «անորոշությունը» եւ գաղտնիության շղարշը նախորդում են խիստ որոշակի ու լուրջ միջոցառմանը, թե ո՞րը կլինի դա մեր պարագայում, այսօր այլեւ տարակույսներ չի ծնում: Անհասկանալի է ուշացման պատճառը: Իսկ կոնկրետ ժամկետները, մինչեւ որոշման հրապարակումը, գաղտնի տեղեկությունների շարքն են դասվում, դրանց վաղօրոք հրապարակումը կխաթարի միջոցառումը: Այնպես որ, ջանքերն իզուր են: Մնում է զինվել համբերությամբ ու մի քիչ էլ սպասել:

ՄԱՐԳԱՐ ՍԵՆԵԺՅԱՆ

ԲԱԺՆԵՏԻՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹՅՈՒՆԸ

«ՀԱՅԱՍ»

ԱՊԱՀՈՎՈՒՄ Է

Անշարժ գույքի գործառնության հուսալի եւ շտապ կատարում

Բնակարանների եւ օֆիսների առ եւ վաճառք, վարձակալություն, ձեւավորում, օֆիսների դիզայն եւ վերանորոգում

Հասցեն Երեւան
Կասկադ,
Թամանյան, 1/1

☏ 56-10-38

Բաքու

Ազգային ճակատը մեղադրում է Ալիեւին

Համաձայն «Թուրան» գործակալության նոյեմբերի 8-ի հաղորդման, Ադրբեջանի Ազգային ճակատի գործադիր նախագահ Իբրահիմ Իբրահիմովը Ադրբեջանի հարավ-արեւմուտքի վերջին ռազմական անհաջողությունների համար մեղադրեց կառավարությանը եւ նախագահ Հեյդար Ալիեւին: Նա պնդեց, որ ներկա կառավարության ժողովրդականությունը վերջին ռազմական անհաջողությունների հետեւանքով խորապես ընկել է: Իբրահիմովը նաեւ նշեց. «Մոսկվան հետաքրքրված է քաղաքական իրավիճակի ապակայունացմամբ, որպեսզի հսկողության տակ պահի Ադրբեջանին»: Նա ավելացրեց, թե Ալիեւի վարչակարգը չունի ելցինի կառավարության աջակցությունը եւ Ալիեւի վերադարձը իշխանության կազմակերպված էր Մոսկվայի հակաելցինյան այն ուժերի կողմից, որոնք ջախջախվեցին հոկտեմբեր ամսին:

Նոր նշանակումներ

Նոյեմբերի 4-ին Ադրբեջանի նախագահի հրամանագրով ստեղծվեց տնտեսական քաղաքականության պետական խորհրդականի պաշտոն եւ այդ պաշտոնում նշանակվեց Վահիդ Զամշիդ օղլի Ախունդովը: Մեկ այլ հրամանագրով Թոֆիկ Արասովը նշանակվել է նախագահի մամլո քարտուղար: Իսկ նոյեմբերի 9-ին առողջապահության նախարար նշանակվեց Ալի Բիներ օղլի Ինսանովը, Թեյմուր Հեյդար օղլի Յախյաեւը նշանակվեց Սաաթլիի շրջանի գործադիր կոմիտեի նախագահ: BBC

Բենզինի համար՝ դոլարով

Համաձայն Ադրբեջանի նախարարների կաբինետի ընդունած որոշման, արտասահմանյան վարորդները, բացի ԱՊՀ երկրների քաղաքացիներից, բենզինի, վառելիքի եւ քսայուղերի համար պետք է վճարեն միայն արտասահմանյան տարադրամով: Բենզինը կարժենա 1 լ 50-60 սենթ, դիզելային վառելիքը՝ 40, իսկ քսայուղերը՝ 90 սենթ: Հանրապետությունում վառելիքի ցածր գների պատճառով Ադրբեջանից մեծ քանակությամբ նավթամթերք էր արտահանվում, եւ նախարարների կաբինետի այս որոշումը նպատակ ունի կասեցնել այդ արտահանման պատճառած զգալի տնտեսական վնասը եւ հանրապետության արժութային եկամուտների մի աղբյուր ստեղծել: BBC

Եղանակի կտրուկ վատացում Ադրբեջանում

Վերջին երկու օրում Ադրբեջանի տարածքում օդի ջերմաստիճանը կտրուկ նվազեց, փոթորկամոլքի հետեւանքով ձյուն տեղաց: Բաքվում եւ Աբշերոնի թերակղզում ջերմաստիճանն իջավ մինչեւ 2-ի, իսկ ծնածածկույթի հաստությունը հասավ 10 սմ-ի, քամու արագությունը՝ վայրկյանում 25 մ-ի: Լեռնային շրջաններում գրանցվեց 6-9 աստիճան սառնամանիք, իսկ ձնածածկույթը հասավ 12-16 սմ: Մերձարեւադարձային գոտում (Լենքորան-Աստարա) ջերմաստիճանը հասավ 0-ի, բաց ձյուն տեղաց:

Ինչպես Թուրան գործակալությանը հայտնեցին հանրապետության հիդրոօդերեւութաբանական կենտրոնում, եղանակի կտրուկ վատացումը Կենտրոնական Ռուսաստանից օդի արկտիկական զանգվածների ներխուժման հետեւանքն է: Ըստ կանխատեսումների, առաջիկա օրերին անտիցիկլոնը կազդի ամբողջ Անդրկովկասի եղանակի վրա:

Սնարք Թուրան

Երեւան

Ընդունելություն ՀՀ կառավարությունում

Նոյեմբերի 16-ին ՀՀ վարչապետ Հրանտ Բագրատյանն ընդունեց Հայաստանի Հանրապետությունում Ֆրանսիայի արտակարգ եւ լիազոր դեսպան Ֆրանսուա Հարբինգին:

Զրույցի ընթացքում քննարկվեց հայկական ատոմակայանի վերագործարկման աշխատանքներին Ֆրանսիայի ֆինանսական աջակցության հարցը:

ՀՀ կառավարության մամուլի ծառայություն

digitised by A.R.A.R.@

Զրուցում

ԴԻՄԱԿԱՅԵԼ ԱՂԵՏՆԵՐԻՆ

Բնությունը անճշտություններ չի հանդուրժում ու չի ների՞ սխալները

Միավորված ազգերի կազմակերպության որոշմամբ 1990-2000 թվականները հայտարարվել է տարերային աղետների ազդեցության նվազեցման միջազգային տասնամյակ: Հայաստանի համար, որպես տարերային աղետների ազդեցության ենթակա երկրի, այդ տասնամյակի շրջանակներում անցկացվող միջոցառումներին մասնակցելու անհրաժեշտությունը միանշանակ է: Այդ առիթով մենք հանդիպեցինք ՀՀ արտակարգ իրավիճակների պետական վարչության պետի տեղակալ, ֆիզմաթ. գիտությունների թեկնածու, ԱՄՆ-ի ազգային աշխարհագրական ընկերության անդամ ԽԱՉԱՏՈՒՐ ԿԻՐԱԿՈՍՅԱՆԻՆ:

— Պարոն Կիրակոսյան, ինչպե՞ս է պլանավորվում Հայաստանի մասնակցությունը տարերային աղետների ազդեցության նվազեցման միջազգային տասնամյակին:

— Ըստ տարերային աղետների ազդեցության նվազեցման տասնամյակի անցկացման կանոնակարգի, մասնակից երկրները ՄԱԿ-ի համապատասխան գրասենյակ պետք է ներկայացնեն սեփական երկրում միջոցառումների անցկացման համար պատասխանատու ազգային խորհրդի կազմը: Արդեն հարյուրից ավելի երկրներ ներկայացրել են իրենց ազգային խորհուրդների կազմը, այդ թվում ԱՄՆ-ը, Գերմանիան, Ֆրանսիան, Ռուսաստանը եւ այլն: Այդ խորհուրդները հիմնականում գլխավորում են համապատասխան երկրների վարչապետները եւ նպատակաուղղում են տարերային աղետների տարբեր տեսակներով զբաղվող ազգային խորհրդի կողմից գլխավորվող հանձնաժողովների աշխատանքը: Հայաստանի ազգային խորհրդի ստեղծման վերաբերյալ որոշման նախագիծը, արտակարգ իրավիճակների պետական վարչության կողմից արդեն ներկայացվել է կառավարություն եւ շուտով կհաստատվի: Դրանից հետո մեր կողմից կներկայացվի՝ մինչեւ 2000 թվականը Հայաստանում իրականացվելիք միջոցառումների ցանկը: Պետք է ասել, որ ՄԱԿ-ի կողմից ամեն տարվա հոկտեմբեր ամսի երկրորդ չորեքշաբթի օրը հայտարարվել է տարերային աղետներին դիմակայելու միջազգային օր: Այս տարվա նշանաբանն էր «Դիմակայել տարերային աղետներին, ուշադրություն դպրոցներին եւ հիվանդանոցներին»: Ինչպես երեւի արդեն տեղյակ եք, այդ օրը մեզ մոտ առաջին անգամ նշվեց մի շարք դպրոցներում եւ հիվանդանոցներում: Այս միջոցառումները մենք դիտում ենք որպես հրման կետ, սկիզբ տարերային աղետների վերաբերյալ զանգվածային տեղեկատվական գործունեություն ծավալելու համար: Գտնում եմ, որ մեր հանրապետության համար դա խիստ կարեւոր է, քանի որ զարգացման համար աղքատիկ միջոցներ ունեցող երկրների համար առանձնապես, տարերային եւ այլ աղետների բոլոր մակարդակներով պատրաստված չլինելը նշանակում է քամուն տալ այդ աղքատիկ միջոցները:

— Ինչպե՞ս եք գնահատում տարերային աղետներին դիմակայելու տեսակետից Հայաստանի իրավիճակն այսօր:

— Այդ հարցին սպառիչ պատասխանելու համար անհրաժեշտ է կատարել բավականին ծավալուն վերլուծական եւ այլ բազմաբնույթ աշխատանք, ինչը մեր պետական վարչության հիմնական խնդիրներից մեկն է: Վերջին տարիներին այս ուղղությամբ, չնայած սոցիալ-տնտեսական դժվարություններին, Հայաստանում ձեռնարկվել են կարեւոր կազմակերպչական միջոցառումներ՝ ստեղծվել են պետական եւ կամավորական կազմակերպություններ, որոնց հիմնական նպատակը տարերային աղետներից հանրապետության պատրաստվածության բարձրացումն է:

Այդ կազմակերպությունների գործունեությունն առայժմ որպես համապետական միասնական համակարգ կարգավորված չէ: Այսինքն, մեծ մասամբ, դրանք արդյունք են Սպիտակի երկրաշարժից հետո առաջացած գործնական քայլեր կատարելու անհրաժեշտության եւ ավելի շատ, երբ կարելի է այդպես արտահայտվել, կրում են էմոցիոնալ բնույթ: Կարեւորն այն է, որ Հայաստանում արդեն ստեղծվում է այն հիմքը, որի վրա պետք է զարգանա տարերային աղետներին դիմակայելու համակարգը: Ցավոք սրտի պետք է նշել, որ Սպիտակի երկրաշարժի այս ուղղությամբ ընձեռնած հնարավորությունից մենք շատ քիչ օգտվեցինք:

— Ձեր կարծիքով ի՞նչը կնպաստի Հայաստանում տարերային աղետներին դիմակայելու պատրաստվածության բարձրացմանը:

— Այս հարցը նույնպես ունի բազմաթիվ կողմեր, բայց ես կնշեմ ամենակարեւորը՝ օրենսդրական հիմքի ստեղծումը, այսինքն անհրաժեշտ է ընդունել օրենքներ երկրաշարժերի մասին, սողանքների մասին, ջրհեղեղների մասին եւս:

Հարցազրույցը վարեց
ԳՈՀԱՐ ՄՆԱՑԱԿԱՆՅԱՆԸ

Տնտեսություն

Հայաստանում արդեն կատարվել է մոտ 80 հազար հեկտար աշնանացան

Վերջին տասնամյակում Հայաստանում աշնանացանի համար նախատեսվող տարածքները չէին անցնում 90000 հա-ից: Անցյալ տարի աշնանացան կատարվեց 100000 հա-ի վրա: Միայն Արարատյան դաշտում 5 անգամ ավելացավ հացահատիկի ցանքը: Որոշվեց այս տարի եւս կրկնել անցյալ տարվա ցուցանիշը:

ՀՀ գյուղատնտեսության նախարարության բուսաբուծության հեռանկարային զարգացման վարչության պետ Ալֆրեդ Խաչատրյանը Նոյյան տապան գործակալության թղթակցին հայտնեց, որ հացահատիկի ցանքսն անցավ բացառիկ դժվարին պայմաններում: 1 ամիս շարունակ Մարտունում եւ Մասիսում կարգավորվում էին 2000 տ սերմնացուի զննման եւ տեղափոխման հետ կապված հարցերը: Սակայն հացահատիկն այդուհանդերձ չհասավ Հայաստան Վրաստանում սկսվող քաղաքական բարդ իրավիճակի պատճառով: Ինչ վերաբերում է տեղական սերմերին, ապա չնայած դրանց քանակը բավարար է, սակայն անհրաժեշտ որակը չունեն: «Սերմ» գիտաարտադրական միավորման միջոցով ապահովվում է բարձրորակ սերմերի պահանջի միայն չնչին տոկոսը, այնինչ, նորմալ արտադրման նպատակով անհրաժեշտ է 3-5 հազ. տոննա բարձրորակ հացահատիկ: Հակառակ դեպքում հնարավոր չէ ապահովել բերքատվության կայուն աճ:

Նոյեմբերի 12-ի դրությամբ հանրապետությունում կատարվել է 78000 հա աշնանացան: Հանրապետությունում առկա 23000 հա խաղողի այգիներից թաղման են ենթակա 19500 հա-ն: Նոյեմբերի 12-ի դրությամբ արդեն թաղված է 13000 հա տարածություն:

Խաչատրյանի վկայությամբ, հանրապետության շրջաններում արդեն գործում են գյուղատնտեսական տեխնիկայի շահագործման կայաններ (ԳՇԿ): «Հայ բերքիություն միավորման» կից շրջանային բաժանմունքներն իրենց տրամադրության տակ ունեն բավականին տեխնիկա, որն օգնում է թեթեւացնելու գյուղացիական տնտեսությունների հոգսերը: Շրջանային բաժանմունքները պատրաստ են անվճար ձեւով թունաքիմիկատներ տրամադրել գյուղացիական տնտեսություններին, ինչպես նաեւ օգնել կենտրոնացված ձեւով գրավչանյութերի պատրաստման գործում: ՆՏ

Արտասահմանյան եւ ներքին տուրիզմի վարչությունը հրավիրում է բոլոր ցանկացողներին հաճելի ճանապարհորդության

Երեւան–Պլովդիվ–Երեւան

ուղիղ չվերթով նոյեմբերի 19-ին եւ յուրաքանչյուր 14 օրը մեկ, գները մատչելի են

Ձեզ սպասում է ոչ միայն հաճելի հանգիստ, այլեւ կարող եք գնումներ կատարել Պլովդիվի առաջնակարգ խանութներից:

Երեւան–Հալեպ–Երեւան

նոյեմբերի 20-ին եւ յուրաքանչյուր 7 օրը մեկ:

Երեւան–ԱԷՄ–Երեւան

նոյեմբերի 19-ին եւ յուրաքանչյուր 7 օրը մեկ:

Ցանկացողները կարող են դիմել «Էրեբունի» հյուրանոց, 3-րդ հարկ, սենյակներ 22,27,28 կամ զանգահարել
56-06-35, 58-06-69, 58-76-26 *հեռախոսահամարներով:*

Փորձ

Ինչպես են ծնվում եւ ծննդաբերում Ֆրանսիայում

Ֆրանսիայի Անտուան Բեկլեր հիվանդանոցի ծննդատան պատվիրակությունը պրոֆեսոր Ֆրիդմանի ղեկավարությամբ ժամանել է Հայաստան: Այցը նպատակ ունի օգնել հանրապետության բժիշկներին մանկաբարձության, գինեկոլոգիայի ոլորտ ճյուղերում:

Պատվիրակությունն աշխատում է մայրամասի 3-րդ ծննդատանը եւ լաբորատորիկ կենտրոնում: Համապատասխան ոլորտի բուժաշխատողների համար անցկացվում է եռօրյա սեմինար: Այնուհետ առողջապահության նախարարության հետ համատեղ փաստաթուղթ կկնքվի՝ հետագա ծրագրերի մասին:

Առաջին սեմինարը Ֆրանսիայում մանկաբարձության, պտղի մահացության եւ վերակենդանացման, ներարգանդային կյանքի խնդիրների շուրջ էր:

Մանկության եւ մայրության գծով առողջապահության փոխնախարար Վահագն Դեմիրճյանը հաղորդելով «Ծննդատները եւ հոսպիտալները մանուկների բարեկամ» ու նորածնին կրծքով կերակրելու հանրապետական ծրագրերին անցնելու մասին, խոսքը տվեց պրոֆ. Ֆրիդմանին:

Անտուան Բեկլերի հիվանդանոցի ծննդատան 83 մահճակալանոց հաստիքայում տարեկան մոտ 2500 ծնունդ է գրանցվում, 1300 գինեկոլոգիական վիրահատություն, 700 բեղմնավորում, 800 աբորտ, 30000 կոնսուլտացիա: Բարդություններ չլինելու դեպքում նորածինը ծննդկանի հետ հիվանդանոցից դուրս է գրվում 4 օրից (հազվադեպ ավելի վաղ): Ծնունդներն այստեղ ընդունում են մանկաբարձուհիները:

Ֆրանսիայում ՍՊԻԴ-ի խնդրի լրջանալուն զուգահեռ փորձում են շրջանցել արյան փոխներարկումը եւ օգտվել առավել ապահով միջոցից՝ ինքնաներարկումից (հիվանդին ներարկվում է նախօրոք վերցված սեփական արյունը, իսկ երբ բուժման ընթացքում դրա կարիքը չի զգացվում, այն վերադարձվում է):

Պրոֆեսոր Ֆրիդմանը հաղորդեց, որ կեսարյան հատումներից հիվանդանոցում մահացության դեպք չի գրանցվել (նա նշեց, որ Բրազիլիայում կանանց 60 տոկոսը ծննդաբերում է այս եղանակով): Ինչ վերաբերում է պտղի մահացությանը, երբ Ֆրանսիայում 1000-ից 6-6 է, ապա այս հիվանդանոցում հասնում է 8-ի, քանի որ այն մասնագիտացված է առավել բարդ ընթացող հղիության եւ ծննդաբերության համար:

Այնուհետեւ դոկտոր Ստայնբերգը, որը մեկ տարի առաջ նույն նպատակներով աշխատել է Հայաստանում, խոսեց վերակենդանացման իրենց միջոցների ու ներդրումների, ինչպես նաեւ վարակիչ պտղի մասին: Ռ. Խ.

NAAVI
AVIACORPORATION

«ՆԱԱՎԻ» ավիաընկերությունը առաջարկում է

ԵՐԵՎԱՆ-ՕՄՍԿ-ԽԱԲԱՐՈՎՍԿ

ավիաուղու մարդատար եւ բեռնատար ինքնաթիռներով:

Հասցեն՝ «Սեւան» հյուրանոց, 120 սենյակ.
Հեռախոսներ՝ 56-49-78, 58-26-53

Լուր

Հանդիպում դեսպանի առանձնատանը

Նոյեմբերի 15-ին Հայաստանում ԱՄՆ դեսպան պրն. Գիլմորն իր առանձնատանը հյուրընկալեց «Կրտսեր նվաճումներ, կիրառական տնտեսագիտությունը դպրոցներում» ծրագրի կազմակերպիչներին:

«Շնորհիվ ծրագրի հայկական եւ ամերիկյան կողմի ներկայացուցիչների կիրառական տնտեսագիտություն առարկան արդեն ուսուցանվում է հայոց դպրոցներում, ասաց պրն. Գիլմորը: Շուտով այն կդասավանդեն նույն դպրոցների կատարելագործված ուսուցիչները: Սա ծրագրի աշխատանքները կազմակերպող կողմի հետեւողականության եւ տքնաջան աշխատանքի արդյունքն է: Ես հատկապես շնորհակալություն եմ ուզում հայտնել հովանավորներին, որոնց անմիջական ընդառաջումն օգնեց արդյունավետ աշխատանքի արագ իրականացմանը:

Հանդիպմանը ներկա էին Հայաստանի լուսավորության նախարարության առաջին փոխնախարար պրն. Կիրակոսյանը, Հայաստանի Ամերիկյան համալսարանի եւ դեսպանատան ներկայացուցիչներ:

Օգնում է Բանկի եղբայրացած քաղաքների կոմիտեն

Վանաձորի թիվ 11 դպրոցի մանկավարժական կոլեկտիվը դեռ վաղուց է նախաձեռնել վթարված մասնաշենքի վերականգնումը: Կազմակերպել է հանգանակություն, նյութական աջակցություն են ցույց տվել նաեւ հիմնարկ ձեռնարկությունները: Դպրոցին օգնելու ցանկություն հայտնեց նաեւ Բանկի քաղաքի եղբայրացած քաղաքների կոմիտեն: Այդ առթիվ Վանաձոր էին ժամանել Բանկի մեսկուբային ընկերության ատենապետ Եղիա Շիրինյանը, փոխատենապետ Շավարշ Մարտիրոսյանը եւ հասարակական աշխատակից Ժան Կլոդ Մալանֆոն:

Դպրոցի հոգաբարձուների խորհրդի եւ Բանկի պատվիրակության միջեւ կնքվեց պայմանագիր, որի շրջանակներում հատկացվեց 2000 դոլար նախնական գումար: Ժան Կլոդ Մալանֆոն հավաստիացրեց, որ դրամական օգնություն կցուցաբերվի նաեւ աղետի գոտու այլ կարեւոր շինությունների կառուցման եւ վերականգնման համար: Մ. Մ.

Անրի Թոմայի մահը

Անրի Թոման, ֆրանսիացի մեծանուն գրողն ու մտավորականը, մեռավ նոյեմբերի 3-ին, Փարիզի 14-րդ թաղամասի մի հանգստյան տանը: Ծնվել է 1912-ին Վոժերի մի գյուղում: Մայրը ուսուցչուհի էր: Փարիզի Անրի Դ. լիցեյում ծանոթանում է մի ուրիշ գավառացու՝ Արման Ռուբենի հետ եւ սերտ բարեկամություն հաստատում: Նրա բարեկամներն էին Ադամովը, Արթոն եւ մանավանդ Շահան Շահնուրը, որի հետ շատ մոտ կապեր ուներ մինչեւ նրա մահը (1974, օգոստոս 20) եւ հետո էլ մնաց նրա հավատարիմ հիացողը: Հոդվածներ ունի նրա մասին, որից առաջինը «Մոնդի» օգոստոսի 30-ի համարի մեջ՝ «La plainte du mendiant eternel» («Հավերժ մուրացկանի գանգատը»): Տասնյակ տարիներ ունեցել են հարուստ նամակագրական կապ, այցելել է Շահնուրին հիվանդանոցից հիվանդանոց, քաղաքից քաղաք: Միշտ ուզեցել է, որ թարգմանվի Շահնուրի «Նահանջ առանց երգի»-ն, եւ հաճախ էր հիշում Շահնուրի պատասխանը՝ «Բայց ոչ ոք Ֆրանսիայի մեջ կհետաքրքրուի», ավելացնելով. «Հիմա որ մեռած է, ո՞ր հրատարակիչը պիտի ուզե սա մեծ լույս ընծայելու հազուագիւտ դարձած իր գործը, կցելով թարգմանութիւնը իր վէպին, քանիցս վերհրատարակուած հայկական աշխարհին մէջ»: Իր ջանքերով թարգմանվեց «Պենդ մը անոյշ միրգը», որը ներածականով լույս ընծայեց Գալիմարի գրական մատենաշարում (NRF):

Անրի Թոման թողել է գրական հարուստ ժառանգություն՝ վեպեր, բանաստեղծություններ, հուշեր: Բազմաթիվ թարգմանություններ է արել, նաեւ Շեքսպիրից (հմուտ անգլիագետ էր): Գրական որեւէ հոսանքին չէր պատկանում: Նրա գործերը, ավելի քան 50 հատոր, հնարավոր չի թվել, բայց կարելի հաստատել, որ ֆրանսիական ժամանակակից գրականությունը իր մեծ դեմքերից մեկին կորցրեց: ■

digitised by A.R.A.R.@

Ճգնաժամ

ՈՒՇԱՑՈՂԸ ՄԻՇՏ ՍՏԻՊՎԱԾ Է...

կամ լավագո՞ւյն տարբերակն է արդյոք ընտրվելու

Անդրադառնալով դրամի խնդրին, մենք հաճախ նշել ենք եւ ընդգծել, որ սեփական դրամի անհրաժեշտությունն օբյեկտիվորեն գերհասունացել է, եւ ամեն ձգձգում կամ հետաձգում հարվածի տակ է դնում մեր արդանքային շուկան, ուրեմն՝ հատկապես հասարակության սակավապահով խավերին: Եւս մեկ անգամ ասվածի ճշմարտացիությունն ապացուցեցին այս օրերին ծավալվող իրադարձությունները եւ դրանց զարգացման առկա միտումը:

Մեկ-երկու օրվա ընթացքում դոլարը դոկվելով 4000-ից հետեւում թողեց 5000-ը: Շաբաթ առավոտյան մայրաքաղաքի շատ խանութներ չբացվեցին սովորական ժամերին եւ աշխատեցին «կրճատված օր» եւ «երկարացված ընդմիջում» ռեժիմներով: Խանութների մոտ հավաքված մարդկանց անհանգստությանը լիցք էր հաղորդում փակ դռների հետեւում արգանքներից դասավորվող վաճառասեղանների հետ կատված անցուդարձը: Ասում էին, դոլարը 6000-ն է արդեն, բենզինը 130 000 (20 լիտր), ծախարավագ չկար: Կարագի կիլոգրամի գինը (որտեղ որ կար) երկու ժամվա ընթացքում 9000-ից հասավ 10000-ի, եւ հերթ էր: Հերթեր էին գոյանում բոլոր խանութներում, ուր մրգեր էր վաճառվում: Կիրակի երեկոյան լուրեր էին պտտվում դոլարի 10000-ին հավասարվելու մասին: Բենզինի գինը 150000 ռուբլի էր (20 լ), եւ չկար...

Հին ռուբլու գոտու ցանկացած պետության հեռացումը պետք է նրա բաժին արժեզրկումը եւ դրան ուղեկից բոլոր դրսեւորումները բարդեր մնացածների ուսերին: Արժեզրկողական պտույտից պաշտպանվածության մեխանիզմները, բացի սեփական ազգային դրամից, պատրանքներ են (եւ էին), որոնց այլընտրանքին լինելը, ըստ երեւույթին, լավ գիտակցում էին նրանք, ովքեր ամեն լծակ, ազդման մեխանիզմ գործի գցելով երկարացնում էին հին ռուբլու օրերը Հայաստանում, որտեղ դրանից քաղեն իրենց գերշահը: Կասկածից վեր է, որ ցանկացած դրամափոխանակային միջոցառում իրականում ոչ թե հավասարեցնում է հասարակության բեւեռային խավերին (նրանց հնարավորությունները), այլ հակառակը, խորացնում նրանց տարբերությունները: Եւ մասամբ պահպանման օրենքով մի հատվածի բարեկեցությունից անջատված զանգվածը գումարվում է մյուս հատվածին:

Նորություն չէ: Ինչպես նաեւ այն, որ իրատեսության նվազագույն իսկ հստակություն ունենալու դեպքում պիտի կանխատեսվեր իրադարձությունների այնպիսի զարգացումը, որին ականատես ենք մենք:

Սեփական դրամ մտցնելուց ի վեր Ռուսաստանն անում էր ամեն ինչ զսպելու համար դոլարի կուրսը: Եւ դրանից գաղտնիք չէր սարքվում: Եւ բնականոն էր համարվում այս նպատակի համար արտաքինից ստացվող ցանկացած ֆինանսական հոսք ծառայեցնելը (լիներ դա ներդրում, թե վարկ): Սակայն ռուսական ռուբլի-դոլար հատվածում լարումը գնալով ուժեղանում էր: Տարածաշրջանային բորսայում առաջարկը հազիվ էր պահպանում իր հավասարակշռվածությունը պահանջարկի հետ: Իսկ պահանջարկը, անտարակույս աճում էր, թեկուզ այն պարզագույն պատճառով, որ առկա էր արժեզրկման գործոնը, որ տնտեսությունը ձգտում էր եւ շարունակում էր գործել, որ միջազգային շուկա դուրս գալու ձգտումը պահանջում է ներտացնել եւ զարգացնել համագործակցությունը արտերկրի հետ, որը կարող էր տեղի ունենալ անկախ մյուս պայմաններից, միայն տարադրամային դաշտում:

Նման պայմաններում ցանկացած ապակայունացնող գործոն առաջին հերթին խփում է դրամի կուրսին, արտադրությանը, խթանում արժեզրկումը:

Իսկ ռուսական իրականությունը հարուստ էր նման գործոններով, հատկապես վերջերս, եւ ներքին քաղաքական լուզումները միակը չէին: Սակայն այդ մասին չէ խոսքը, այլ այն, որ այս ֆոնի վրա ցանկացած կայծ, բնական, թե սարքովի, պիտի խլեր ռուբլու եւ դոլարի ծայր աստիճան դրկված կապը, մղելով դոլարին առաջ: Ինչը տեղի ունեցավ օրերս, երբ դոլարը «ցատկեց» 10 կետով:

Այսպիսով, մենք Հայաստանում ունեցանք արտաքին անբարենպաստ ազդակների գեներատորների մի համակարգ, որոնցից, համենայնդեպս, անբաժանելիները հետեւյալներն էին. ա) Ռուսաստանի ներքին քաղաքական անկայունությունը, որն անտարակույս ազդում է նաեւ նորանկախ պետությունների հանդեպ վարած քաղաքականության հստակեցման վրա, բ) դոլարի կուրսի մեծ չափով բարձրացումը ռուսական ռուբլու նկատմամբ, գ) ազգային դրամի հարցում հին ռուբլու գոտու պետությունների դիրքորոշման հստակեցումը եւ Ղազախստանի ու Ուզբեկստանի հայտարարություններն այս առնչությամբ, ե) պատերազմը Վրաստանում, զ) պատերազմական իրադրությունը Լեռնային Ղարաբաղում եւ շուրջը:

Կարո՞ղ էր արդյոք նման ազդակների պայմաններում (որոնք անտարակույս ամբողջը չէին) հայաստանյան արդանքային շուկան պահպանել իր «հարաբերական կայունությունը», որի մասին ինքնագոհ կամ ինքնավստահ արտահայտություններ էին արվում միառժամանակ առաջ:

Հասկանալի պատճառներով, այս եւ նման արտաքին ազդակների նկատմամբ զգոնությունը մեզանում թուլացավ դրամական համակարգերի միասնականացման եւ տնտեսական միության ստեղծման մասին համաձայնագրերի ստորագրումից հետո: Դա, իհարկե, առավել համար ինչ-ինչ լուսավոր հույսերի ներշնչում էր: Բայց չէ՞ որ, երբ ոչ ազգաբնակչությունը կամ մեծամասնությունը, այլ մասնագետների հարցին իրազեկները պիտի իմանային (իսկ զուգե գիտեին), որ մինչ այդպիսի հույսեր փայփայելը պետք է կյանքի կոչվեին այնպիսի մեխանիզմներ, որոնք համաձայնագիր կնքած պետությունների առնվազն մեկ տասնյակից ավելի տնտեսական ցուցանիշներ պիտի հավասարեցնեին: Եւ որ դրամական համակարգերի շատ կամ արագ միասնականացումը ձեռնտու չէ Ռուսաստանի համար, թեկուզեւ ԱՊՀ երկրներում վերջին տարիների ծագած տարբերությունների, առանձնահատկությունների պատճառով: Հավաստել, որ մի քանի ամիսների ընթացքում կարելի է համապատասխանեցնել, ասենք, դրամավարկային քաղաքականությունը համաձայնագիր ստորագրած պետություններում, հաշվի առնելով այն, որ դա պիտի կախված լինի եւ ապապետականացման ու սեփականաշնորհման գործընթացներից, եւ արդյունաբերության կառուցվածքային վերակառուցումից, եւ սոցիալական քաղաքականությունից եւ այլնից, որոնց թվում վերջին տեղում չեն քաղաքական գործընթացները, պարզապես ինքնախաբեություն է, կամ... խաբեություն, կանխամտածված:

Այնպես որ, նախկին խորհրդային հանրապետությունների տնտեսությունների կայունացումը, նրանց հիմնական ցուցանիշների հավասարեցումը տարիների խնդիր է, ուրեմն նմանապես էլ ռուսական ռուբլի ստանալը: Իսկ ի՞նչ անուն տալ այս պայմաններում ազգային դրամի մուտքը զսպելու քաղաքականությանը: Անհեռատեսությո՞ւն... Կարծում եմ, դա շատ մեղմ է ասված:

Սակայն վերադառնանք խնդրին: Եթե ընդունենք (որը թերեւս իրականություն է), որ այսօր ամենակենսական հարցը ոչ թե ընդհանուր դրամական տարածքի ստեղծումն է, այլ արդյունավետ գործող վճարային միության, որտեղ Ռուսաստանի օգտին խոսող առեւտրական հաշվեկշիռը թույլ է տալիս ռուսական ռուբլին դիտել իբրեւ ռեզերվային տարադրամ, դարձյալ անհրաժեշտաբար ծագում է ազգային դրամի հարցը, դրա եւ մյուս տերության դրամական միավորի փոխարժեքը (հարաբերակցությունը):

Ռուսաստանն ինքն իր եւ մյուս նորանկախների օրինակով ցույց տալով, որ սեփական տարադրամով ավելի հեշտ է բարեփոխումներ իրականացնել, հուշում է, որ ազգային դրամի գաղափարից իսկ պետք է հրաժարվի թերեւս միայն այն պետությունը, որն անկախ պետականության ինչ-ինչ հատկանիշների կողքին չունի գործող տնտեսություն, արդյունաբերություն, գյուղատնտեսություն, որը կոպիտ ասած, չի տալիս սեփական արտադրանք, ում արտաքին առեւտրական ամբողջ ծավալը բացասական է ու նման արժեքով անող եւ այլն: Թույլ տվեք մասնանշել, որ մեր բոլոր բացերով ու թերությունների հանդերձ, ասվածը չի կարելի մեզ վերագրել: Մենք ունենք արտադրություն, թերբեռնված, ծայրահեղ դժվարին պայմաններում աշխատող, բայց գործող, որն արտադրանք է տալիս, որի պահանջարկը կա հանրապետության սահմաններից դուրս: Իսկ սա նշանակում է, որ մտածված, ճիշտ քաղաքականություն վարելով, չթույլ տալով ու չթերագնահատելով հնարավորությունները, կարելի է հարաբերականորեն նպաստավոր (ոչ իհարկե արժեզրկումից ամբողջությամբ պաշտպանված) պայմաններ ապահովել շրջանառություն մտնող ազգային դրամի համար: Իհարկե, «բարենպաստության ռեժիմի» մասին կարելի էր ավելի համոզված խոսել, երբ արդանքային շուկան եւ պաշարները ենթարկված չէին դեռ «դրսից» հրահրվող ավերիչ հարձակումների, երբ արտադրության անկումը կայունացման միտումներ էր ձեռք բերում, երբ եղած դժվարությունների չէր միացել եւս մեկը՝ էներգակիրներ, լրացուցիչ ծախսումներ պահանջող ձմեռը... Բայց, ինչ արած, սա էլ ճակատագիր է անհեռատեսության, անվճռականության, դանդաղկոտության, այլոց փորձից դասեր չքաղելու, սեփական կարողությունները ու հնարավորությունները, եւ վերջապես գործընկերներին գերագնահատելու դրսեւորներ:

Սակայն նման հարցերում ուշ չի կարող լինել երբեք, այլ է, թե ուշացման արդյունքում արդյոք լավագույն տարբերա՞կն է ընտրվելու, չէ՞ որ ուշացողը միշտ ստիպված է...

ՄԱՐԳԱՐ ՄԵՆԵՅԱՆ

Էներգիա

Հայկական ատոմակայանը լավագույն դեպքում կգործի հաջորդ ձմեռ

Հայաստանի կառավարության նախագահությունը նոյեմբերին հաստատեց նոր, ինքնուրույն կառուցվածքի՝ Հայաստանի կառավարությանը կից Հայպետատոմ վերահսկողության կանոնադրությունը, որը Հայաստանի տարածքում կիրագործի ճառագայթային անվտանգության անկախ վերահսկողություն: Մինչ այդ, կառավարության որոշումով, էներգետիկայի եւ վառելիքի նախարարությանը կից ստեղծվել էր Հայատոմէներգո գլխավոր վարչությունը, որը շահագործող կազմակերպություն էր: Նրա նախաձեռնությամբ օրերս նախարարությունում կայացավ հանրապետության գիտնականների եւ մասնագետների հանդիպումը միջուկային էներգիայի միջազգային գործակալության ներկայացուցիչների հետ, որոնք Հայաստանում էին գտնվում հայկական ատոմակայանի վերագործարկման աշխատանքների առիթով:

Բացի գիտնականներից եւ միջուկագետ մասնագետներից, հանդիպմանը մասնակցում էին նաեւ ատոմային անվտանգության խորհրդի անդամներ: Վերջինս նախատեսվում է ստեղծել հասարակական վերահսկողություն իրականացնելու նպատակով: Խորհրդի կազմում կընդգրկվեն տարբեր բնագավառների հայտնի գիտնականներ ֆիզիկայի, քիմիայի, կենսաբանության, բժշկության, բնապահպանության եւ այլ ասպարեզների մասնագետներ:

Հայատոմէներգո գլխավոր վարչության պետ Արկադի Ավագյանը մասնակիցներին ծանոթացրեց հայկական ատոմակայանում աշխատանքների ընթացքին: Նա մասնավորապես նշեց, որ վերջին ժամանակներս իրագործվում են կայանի առաջին եւ երկրորդ կոնտուրների սարքավորումների տարբեր հետազոտություններ: Ավարտվում է վեց շոգեգեներատորների մետաղի վիճակի ստուգումը: Այս աշխատանքները կատարում են ռուս եւ խորվաթ մասնագետները: Ըստ նախնական տվյալների, այդ սարքավորումները գտնվում են նորմալ վիճակում, սակայն վերջնական գնահատականը կատարող կազմակերպությունները կներկայացնեն միայն վեց ամսից: Այժմ պատրաստվում է նաեւ Հայաստանի ու Ռուսաստանի շահագործող կազմակերպությունների միջեւ տեխնիկական օգնության մասին համաձայնագրի ստորագրում. [illegible] սոմ կոնցեռնը: Անմիջական կապեր են ստեղծվել նաեւ գիտական ղեկավարների՝ Ռուսաստանի Կուրչատովի անվան գիտական կենտրոնի, գլխավոր նախագծողի, Նիժնի Նովգորոդի Ատոմէներգոպրոյեկտ կազմակերպության եւ գլխավոր կոնստրուկտորի՝ Ռուսաստանի Հիդրոպրես ՀԿԲ-ի հետ: Սպասվում է ռեակտորի մետաղի ստուգումը, որից հետո կորվի կայանի շահագործման հնարավորության տեխնիկական հիմնավորումը: Ըստ երեւույթին, այդ աշխատանքը մինչեւ փետրվար կավարտվի: Եւ այդ ժամանակ արդեն հնարավոր կլինի խոսել կայանի գործարկման մասին: Հիմնական խնդիրն այժմ այն է, որ սարքավորումները եւ պահեստամասերը մենք պետք է ստանանք Ռուսաստանից, իսկ ֆինանսների փոխանցման մեխանիզմները մեր երկրների միջեւ դրամական շրջանառության հիմնախնդիրների պատճառով որոշակիորեն դժվարացել են:

Դրանից բացի, մինչ այժմ կատարված բոլոր աշխատանքները ֆինանսավորվում են միայն Հայաստանի կառավարության կողմից, սակայն միաժամանակ Ռուսաստանի եւ այլ երկրների հետ տարվում են բանակցություններ վարկեր ստանալու մասին:

Արկադի Ավագյանը պատմեց Ամերիկայի հայկական սփյուռքի կողմից Մեծամոր կազմակերպության ստեղծման մասին, որի կազմում են սփյուռքի, այդ թվում նաեւ Կանադայի ու Ֆրանսիայի 36 խոշոր մասնագետներ, էներգետիկայի, ֆիզիկայի, ֆինանսների, իրավագիտության բնագավառներում, որոնք նպատակադրվել են օգնել Հայաստանին վերագործարկելու ՀԱԷԿ-ն այդ գործում ներգրավելով աշխարհում հանրահայտ մասնագետների:

Ինչ վերաբերում է ՄԱԳԱՏԷ-ի տվյալ առաքելությանը, ապա ըստ Ավագյանի, այդ կազմակերպության Հայաստանում տեխնիկական օգնություն ցույց տալու բաղադրիչ մասն է, տվյալ դեպքում վերահսկողության բնագավառում: Նոյեմբերին սպասվում է ՄԱԳԱՏԷ-ի եւս երկու այցելություն: Առաջինը կապված է ՀԱԷԿ-ին գործնական տեխնիկական օգնություն ցույց տալու ուղղությամբ: Նրա անդամներն անմիջականորեն ատոմակայանում կոնսուլտացիաներ կանցկացնեն կայանի մասնագետների հետ, եւ կոնկրետ հարցերի վերաբերյալ խորհուրդներ կտան: Իսկ երկրորդ այցելությունը կվերաբերի սեյսմիկ անվտանգության հարցերին: Ավագյանը հայտնեց, որ իր հերթին, իրենց վարչությունն անում է ամեն ինչ կայանն արագ աշխատեցնելու ուղղությամբ: Չնայած այս ձմեռ ՀԱԷԿ-ը չի կարող աշխատել, սակայն կոլեկտիվն իր ողջ ջանքերը կգործադրի, որպեսզի հաջորդ ձմեռ ատոմակայանի երկրորդ բլոկն աշխատի: ՄԱԳԱՏԷ առաքելության մասնակիցները՝ ղեկավար Աննիկ Կարնինոն (Ֆրանսիա), որը միջուկային անվտանգության ասպիրանտների եւ ՄԱԳԱՏԷ համակարգման սեկցիայի ղեկավարն է, Պենտի Կոնտայանն (Ֆինլանդիա) եւ Զդենեկ Կրիզը (Չեխիա), իրենց երկրների օրինակներով պատմեցին, թե ինչպես պետք է կազմակերպվի եւ ինչպիսին պետք է լինի վերահսկողության օրգանը: Տվեցին միջուկային անվտանգության հիմնական սկզբունքների վերաբերյալ խորհուրդներ:

ՆՏ

ամենա գիր
պատկերազարդ
ԲԱՆԲԵՐ
ակադեմիական
արձակ
պոէզիա
եւ
ՏԱՌ-ՏԱՌ
իր պոէզիայով
հանդերձ
ԴԱԼԼԱՔՅԱՆ
ՏԱՌԱՁԵՒԵՐ
OUTLINE FONTS
GARAMOND AND AVANTGARDE LIKE
հեռ. 562863, ԱԶԳ օրաթերթ

Իսրայելական նշանառուները Արաֆաթի հետեւից են ընկել

Յասեր Արաֆաթը սիրում է կրկնել, որ ինքը միշտ «վտանգի հոտ է առնում»: Սակայն Պաղեստինի ազատագրության կազմակերպության խորամանկ նախագահը բազմիցս խուսափել է գերի ընկնելուց եւ նույնիսկ մահից՝ Իսրայելի հետ պայքարի տարիներին ոչ միայն շնորհիվ իր կանխազգուշականության կամ թիկնապահների խիզախության, որոնք նրա կյանքը պահպանում են վերջին երեք տասնյակ տարիներին: Նա կարող է շնորհակալ լինել նաեւ իսրայելական բարձրաստիճան գործիչներից: Համաձայն իսրայելական հետախուզության որոշ աղբյուրների, Արաֆաթի ֆիզիկական վերացման հարցը առնվազն չորս անգամ քննարկվել էր կառավարական բարձր մակարդակով: Սակայն միայն մի անգամ դրական որոշում ընդունվեց, այն էլ չիրականացավ:

Արաֆաթի դեմ իսրայելական գործողության նպատակը նրան հափշտակելն էր, այլ ոչ թե սպանելը: 1967 թվականի վերջին, լինելով ՊԱԿ-ի երեւելի կազմակերպիչներից մեկը, սակայն դեռ չհանդիսանալով նրա նախագահը, Արաֆաթը Հորդանանից ժամանեց գրավված Արեւմտյան ափը, որպեսզի այնտեղ կազմավորի պաղեստինցիների ջոկատներ զինված խռովություն կազմակերպելու նպատակով: Իսրայելցիները պարզեցին, որ Արաֆաթը իջեւանել է Ռամալլահի տներից մեկում: Ուշ գիշերով իսրայելական անվտանգության ներքին ծառայության աշխատակիցները հարձակվեցին նրա նստավայրի վրա: Սակայն ներխուժելով այնտեղ՝ հայտնաբերեցին նոր լքված անկողինը: Արաֆաթը լուսամուտից դուրս էր թռել եւ ավտոմեքենայով հասել Հորդանան:

1972 թվականին ՊԱԿ-ի նախագահին իսրայելցիների կողմից համարվում էր որպես էլ ավելի վտանգավոր դեմք: Այդ թվականի սեպտեմբերին Մյունխենում Օլիմպիական խաղերի ժամանակ սպանվեցին իսրայելական 11 մարզիկներ, որոնց փորձում էին պատանդ վերցնել: Կատաղելով կատարվածից, Իսրայելի վարչապետ Մեիրը որոշեց ստեղծել հույժ գաղտնի «X-Կոմիտեն», որը պետք է մշակեր ահաբեկչական գործողությունների նկատմամբ քաղաքականությունը: Կոմիտեն պահանջեց իրագործել վրիժառության գործողություն, սպանել ՊԱԿ-ի 16 հրամանատարներին, որոնց վրա էր ընկնում Մյունխենում կատարված հանցագործության պատասխանատվությունը: Վեճ եղավ այն մասին, թե արդյոք անհրաժե՞շտ է այդ ցուցակի մեջ մտցնել Արաֆաթին: Մեծամասնությունը դեմ արտահայտվեց՝ գտնելով, որ նա ուղակի պատասխանատվություն չի կրում Մյունխենում կատարված հանցագործության համար:

Հաջորդ անգամ Արաֆաթի կյանքը սպառնալիքի տակ եղավ 1982 թվականի ամռանը, Բեյրութի պաշարման ժամանակ: Իսրայելական հատուկ ստորաբաժանումներին հրաման էր տրված հարմար պահի ոչնչացնել ՊԱԿ-ի նախագահին: Օգոստոսի սկզբին հայտնաբերվեց նրա բունկերը, եւ երբ Արաֆաթը այնտեղից դուրս եկավ, նշանառուն նրան նշանի տակ առավ, սակայն այդ պահին հրաման ստացվեց «չկրակել»: Այն ժամանակվա վարչապետ Մենահեմ Բեգինը չցանկացավ զգել Իսրայելի հեղինակությունը լիբանանյան գործողության ժամանակ:

Ավելի ուշ, նույն ամռանը, երբ Արաֆաթը միացավ իր զինյալներին, որոնք նավերով հեռանում էին Բեյրութից, նորից հայտնվեց իսրայելական զինվորի նշանառության տակ, որը գտնվում էր շենքի տանիքում՝ երկու հարյուր մետրի վրա: Բեգինը պաղեստինցիներին խոստացավ ապահովել անվտանգ մեկնումը Լիբանանից:

Իսրայելական իշխանությունների Արաֆաթին չսպանելու որոշման պատճառներից մեկը այն է, որ նա, իրենց կարծիքով, ավելի համաձայնողական ղեկավար է, քան նրանք, ովքեր նրան կարող են փոխարինել: Այնուամենայնիվ մահը կրնկակոխ հետապնդում էր Արաֆաթին: 1985 թվականի սեպտեմբերին ՊԱԿ-ի երեք զինյալներ հարձակվեցին իսրայելական փոքրիկ նավի վրա, որը գտնվում էր Լարնակայում (Կիպրոս), եւ սպանեցին երեք իսրայելցիների: Թել Ավիվը որոշեց վրեժ լուծել:

Վարչապետ Շիմոն Պերեսը՝ այժմ արտաքին գործերի նախարարը, համաձայնություն տվեց ՊԱԿ-ի բազայի վրա հարվածելու առաջարկությանը: «F-15» վեց կործանիչներ ռմբակոծեցին ՊԱԿ-ի բազան Թունիսում: Դրա հետեւանքով 75 պաղեստինցիներ սպանվեցին, ռումբի ճշգրիտ հարվածով ամբողջովին ավերվեց այն սենյակը, որտեղ, ինչպես ենթադրվում էր, Արաֆաթը խորհրդակցություն էր անցկացնում: Սակայն այդ պահին նա այդ վայրից 20 կիլոմետր հեռու էր գտնվում:

«Թայմ», Նյու Յորք

Իրան

Արմատականները դեմ ԱՄՆ-ի հետ բանակցելուն

Իրանի Իսլամական Հանրապետության հոգեւոր առաջնորդ Այաթոլլահ Ալի Խամենեին բացառում է «Թեհրանի եւ Վաշինգտոնի միջեւ հարաբերությունների վերականգնման ամեն մի հնարավորություն»: Նա Միացյալ Նահանգներին մեղադրեց իսլամական հեղափոխության գաղափարների «աղավաղման» մեջ: Ելույթ ունենալով Թեհրանում ամերիկյան դեսպանատան գրավման 14-ամյակի կապակցությամբ, Այաթոլլահ Խամենեին շնորհավորեց «ուսանողներին՝ Այաթոլլահ Խոմեյնիի հետեւողական հետնորդներին», նշանակալից տարեթվի կապակցությամբ եւ հայտարարեց. «ԱՄՆ-ը Իրանի հետ բանակցությունները օգտագործում է, որպեսզի աղավաղի իսլամական հեղափոխության եւ իմամ Խոմեյնիի կերպարը»: Իրանի խորհրդարանի ազդեցիկ պատգամավորներից մեկը, որը ներկայացնում է չափավոր ընդդիմության շահերը՝ Սահիդ-Ալի Ռաջայ Խորասանին, վերջերս իմամին հղեց մի նամակ, առաջարկելով սկսել Վաշինգտոնի հետ ուղղակի բանակցություններ: Նա գտնում է, որ իրանական ղեկավարությունը պետք է կատարի առաջին քայլը Իրանի եւ ԱՄՆ-ի միջեւ հարաբերությունների կարգավորման ճանապարհին: Այդ գաղափարը լուրջ բանավեճ առաջացրեց, արմատականությունը բռնամաբար վերաբերվեց Խորասանիի առաջարկություններին, իսկ իմամն ասաց. «Միամիտ, վախեցած կամ անգիտակից են այն մարդիկ, ովքեր մեր երկրում խոսում են Միացյալ Նահանգների հետ բանակցությունների մասին»:

Ֆրանսպրես

Եվրոպացիները կվերահսկեն ընտրությունները

Երեւանում Հունաստանի դեսպանատնից ստացված տեղեկությունների համաձայն, Հարավաֆրիկյան Հանրապետությունում քաղաքական բռնություններին հետեւող եվրոպացի 18 դիտորդների խումբն ստացել է 3-րդ վեցամսյա մանդատը (1993 թ. նոյեմբեր 1-1994 թ. ապրիլ 28): Դա պայմանավորված է այն բանով, որ 1994 թ ապրիլի 27-ին ՀԱՀ-ում անցկացվելու են առաջին ժողովրդավարական ընտրությունները: Սակայն ներկայումս այդ երկրում նկատվող քաղաքական բռնության վերածավալումը լրջորեն սպառնում է ոչ ցեղային ժողովրդավարացման գործընթացին եւ ՀԱՀ-ում համընդհանուր արդար եւ ազատ ընտրությունների անցկացմանը:

Դեռ 1992 թ. մայիսին Հարավաֆրիկյան հանրապետության ժողովրդավարացմանը նվիրված խորհրդաժողովը ձախողվեց, ժամանակավորապես ընդհատելով ժողովրդավարացմանն առնչվող բանակցությունները: Դրա հետեւանքով ՀԱՀ-ում քաղաքական բռնությունները ուժեղացան: ՄԱԿ-ի գլխավոր քարտուղարն այնտեղ գործուղեց իր հատուկ պատվիրակ Սայրըս Վենսին, որն Անվտանգության խորհրդին առաջարկեց ՀԱՀ դիտորդներ ուղարկել բռնությունը կասեցնելու եւ սահմանադրական բանակցությունների վերսկսումը դյուրացնելու համար: Եվրոպական խորհրդի արտգործնախարարների ժողովը 1992 թ. սեպտեմբերին առաջարկեց ոչ միայն եվրոպացի դիտորդների խումբը ուղարկել, այլեւ Եվրախորհրդի 5 դասական փորձագետներ ավելացնել դատավոր Գոլդստոնի հանձնախմբին, որը հետաքննում է քաղաքական բռնությունները եւ հանձնարարականներ տալիս այդ առնչությամբ: Մեկ տարուց ավելի եվրոպացի դիտորդների խումբը գործում է 1991 թ. սեպտեմբերի 14-ին ՀԱՀ-ում ձեռք բերված խաղաղության ազգային համաձայնագրի շրջանակներում, սերտորեն համագործակցելով ՄԱԿ-ի դիտորդ խմբերի եւ մյուս միջազգային կազմակերպությունների հետ: Եվրոպացի դիտորդների փորձառությունը նպաստում է ՀԱՀ-ում կարգուկանոնի պահպանմանը: Այս ամենը կնպաստի 1994 թ. ապրիլի 27-ին այդ երկրում առաջին ոչ ցեղային եւ ժողովրդավարական ընտրությունների անցկացմանը: Եվրոպացի դիտորդների խմբի մանդատի երկարաձգումը տեղի է ունենում Եվրախորհրդի այն որոշման համաձայն, որի նպատակն է Հարավաֆրիկյան Հանրապետության ժողովրդավարացումը արտաքին քաղաքականության եւ ընդհանուր անվտանգության համատեղ ձեռնարկում դարձնել եվրոպական միության պայմանագրի շրջանակներում: ■

Վրացական զորքեր են կուտակվում Աբխազիայի սահմանում

Ինչպես հաղորդում է Աբխազիայի պաշտպանության նախարարությունը, նախկին նախագահ Զվիադ Գամսախուրդիայի ջոկատների ջախջախումից հետո Աբխազիայի սահմանային Ինգուրի գետի մոտ տեղաբաշխված վրացական զորքերն սկսել են վերախմբավորել կենդանի ուժը եւ տեխնիկան: Խմբավորումներից մեկը տեղաբաշխվել է Ինգուրի ՀԷԿ-ի մոտերքում: Բացի դրանից, հաղորդում է նախարարությունը, հաճախակի են դարձել Վրաստանի զինված խաղաղացիների կողմից սահմանն անցնելու դեպքերը: Աբխազական բանակի պահակակետերը զինաթափում են նրանց եւ հետ ուղարկում:

Աբխազիայի ռազմական գերատեսչության աղբյուրների համաձայն, վրացական կողմը պատրաստվում է հրետանի կիրառել Աբխազիայի Կոդորի կիրճում, ինչը կարող է ձնահյուսերի անկում հարուցել:

Թբիլիսիում դիտորդները չեն բացառում վրացական եւ աբխազական կազմավորումների միջեւ արդեն մոտ ժամանակներս մարտական գործողությունների վերսկսման հնարավորությունը:

Վրաստանի ղեկավար Էդուարդ Շեւարդնաձեն երեքշաբթի օրը ռադիոյով հայտարարեց, թե «ոչ մի վրացի չի համակերպվի Աբխազիայի կորստին, եւ այն անպայման կվերադարձվի»: Նա չբացառեց այդ խնդրի լուծման նաեւ ոչ խաղաղական ուղիները: Մինչդեռ Աբխազիայի խորհրդարանի նախագահ Վլադիսլավ Արձինբան ուրբաթ օրը նախագահ Ելցինին խնդրել էր քննության առնել Աբխազիայի եւ Վրաստանի սահմանի երկայնքով խաղաղարար ուժեր եւ զինվորական դիտորդներ տեղաբաշխելու հարցը: Մոսկվայի պատասխանն առայժմ անհայտ է: ԻՖ

Ռուբլու եւ սումի շրջանառությունը Ուզբեկստանում

Ուզբեկստանում [illegible] նոյեմբերի 15-ից որպես 1961-1992 թթ. ռուբլիներին զուգահեռ վճարամիջոց, շրջանառության մեջ դրվեցին բազմակի օգտագործման սում-կտրոններ, որոնց փոխարժեքը համազոր է ռուբլուն: Միաժամանակ արգելված է վճարումների բոլոր ձեւերում մինչեւ 1992 թ. 5 եւ 10 հազարանոցների ընդունումը: Ինչպես ԻՏԱՌ-ին հայտնեցին հանրապետության ֆինանսների [illegible] պաշտոնական, այդ միջոցառումը պայմանավորված է վերջին երկու [illegible] հարեւան Թուրքմենստանից դրանց [illegible] ներհոսքով: Ռուբլու եւ սումի կտրոնի զուգահեռ շրջանառ[illegible] կպահպանվի [illegible] նոր տարի: Սակայն միջ[illegible] վալյուտային հիմնադրամի [illegible] շրջանային ներկայացուցիչ [illegible] Մակլափի կարծիքով, երկրում [illegible] է հարուցում այն փաստը, որ [illegible] ռուբլիները դեռ օգտագործվում են հանրապետությունում, մինչդեռ Ռուսաստանը եւ ԱՊՀ որոշ հարեւան երկրներ դրանցից հրաժարվել են: Նա ասաց, որ Ուզբեկստանը «հայտնվել է հին ռուբլիների [illegible] վտանգի առջեւ, որը դժվարություններ կստեղծի դրամավարկային քաղաքականության մեջ եւ կ[illegible] արժեզրկումը»:

Այս կապակցությամբ [illegible] նշեց, որ ՄՎՀ-ն [illegible] է [illegible] ազգային [illegible] կիրառումը [illegible] «[illegible] նոր դրամ[illegible]»: ԻՖ

Ֆրանսիա

Ստրասբուրգում բացվեց Եվրակորպուսի շտաբը

Եվրոպական ռազմական կորպուսի ստեղծման աշխատանքները, որը հիմնվել է Ֆրանսիայի եւ Գերմանիայի կողմից 1992 թվականի մայիսին, առաջ ընթացան եւս մի քայլով: Ստրասբուրգում տեղի ունեցավ Եվրակորպուսի միջազգային շտաբի հանդիսավոր արարողությունը, որը ղեկավարում է գերմանացի գեներալ Հելմուտ Վիլմանը: Որպեսզի շտաբը սկսի լիարժեք աշխատանքը, անհրաժեշտ է սպասել մասնակից երկրների 35-40 հազար զինծառայողների դուրս բերելուն՝ նրանց ուղարկելու Եվրակորպուս, որի համալրումը նախանշված է ավարտել 1995 թվականին:

Սակայն արդեն եկող տարվա նոյեմբերից շտաբը կարող է ֆրանս-գերմանական միացյալ ստորաբաժանումները կամ բրիգադները օգտագործել մարդասիրական բնույթի առաքելությունների կատարման համար: Երբ հիմնադիր երկրների ավելի քան 300 զինվորականներ կկարողանան իրագործել ռազմական գործողությունների պլանավորումը, մասնակցել զինավարժություններին եւ ապահովել գործողությունների ղեկավարումը, նշում են Փարիզում ռազմական շրջաններին մոտ կանգնած աղբյուրները: Ռազմական բազմազգ ստորաբաժանումների ստեղծումը դեռեւս իրագործվել է մի քանի փուլով: Դեռեւս 1989 թվականին կազմակերպված ֆրանս-գերմանական բրիգադը այժմ կարող է օգտագործվել որոշակի խնդիրների իրագործումներում:

Շտաբի հետագա պլանների մեջ [illegible] մտնում այս տարվա վերջին Ստրասբուրգում զորավարժությունների անցկացումը, այնուհետեւ [illegible] զինվորական [illegible]ների վերատեղավորումը: Դրանում կօգտագործվեն Եվրակորպուսի ֆրանսիական, գերմանական եւ բելգիական կազմերը:

Շտաբի զինվորական մասնագետների առջեւ սուր է դրված լեզվի հարցը: Առայժմ նախընտրությունը տրվում է ֆրանսերենին եւ գերմաներենին, որից օգտվում են ՆԱՏՕ-ում:

Ֆրանսպրես

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԱՄԵՐԻԿՅԱՆ ՀԱՄԱԼՍԱՐԱՆ

AMERICAN UNIVERSITY OF ARMENIA

Հատուկ դասընթացների բաժինը
հրավիրում է Ձեզ եւ Ձեր ընկերներին ունկնդրելու

Հայաստանի Հանրապետությունում
Եգիպտոսի ժամանակավոր հավատարմատար
Պատվարժան Ահմեդ Ֆուադ Մոհամեդ Ռասլանի

«Արաբ-իսրայելյան խաղաղության գործընթացը որպես ժամանակակից միջազգային հարաբերությունների օրինակ» թեմայով
դասախոսությունների շարքին:

Դասախոսությունները տեղի կունենան.
ուրբաթ նոյեմբերի 19, ժամը 17.30-19.30
ուրբաթ դեկտեմբերի 3, ժամը 17.30-19.30

Հասցեն՝ Մարշալ Բաղրամյան 40
փոքր դահլիճ:
Անգլերենից հայերեն թարգմանությունը ապահովվում է:

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԱՄԵՐԻԿՅԱՆ ՀԱՄԱԼՍԱՐԱՆ

AMERICAN UNIVERSITY OF ARMENIA

University extension
Cordially invites You and Friends
to a lesture series by

THE HONORABLE AHMED FOUAD MONAMED RASLAN

Charge D'Affaires

Embassy of Egypt in Armenia

On "The Arab-Israeli Peace Process as a Model for Contemporary International Relations"

To be held on;
Friday, November 19, 1993, 5;30- 7;3 p. m.
Friday, Desember 3, 1993, 5;30- 7;30 p. m.

In the small auditorium of the American University of Armenian, 40 Marshall Bagramian Street.

Simultaneous translation will be provided from English into Armenian.

digitised by A.R.A.R.@

Թատրոն

ԿՈՒԼԻՍՆԵՐԻ ԵՏԵՎՈՒՄ ՓԼԱՎ ՉԵՆ ԲԱԺԱՆՈՒՄ

Հեղաշրջո՞ւմ: Արմեն Էլբակյանը չընդունեց այս բնորոշումը: Մի քիչ կոպիտ է հնչում, բայց երբ շրջանցենք ինքնապարտադրված հրաժարական տված բեմադրիչի, թատրոնի նախկին գեղարվեստական ղեկավարի կողից հետո 'սոր չճանելու լայնարձակ ներողամտությունը, Հակոբ Պարոնյանի անվան թատրոնում տեղի ունեցածն էլ, ի վերջո, գեղագիտական հեղաշրջում է: Թատրոնի 13 դերասան (հիմնականում ավագ սերնդի) չընդունեց թատրոնի նոր ղեկավարի ընթացքը, «Վրեժյա» բերում Կարոլ Խաչվանքյանը հաղորդեց, որ ուզում է ստեղծել իր թատրոնը, համախմբելով իր ասելիքը, ինչպես գալ Հայաստանի տարբեր շրջաններում ու արտասահմանում: «Կարծում եմ, որ Խաչվանքյանի նման արվեստագետի համար դա այնքան էլ դժվար չէ», ասում է Էլբակյանը, չեմ ասի, թե այդ ամենը հենց իմ դեմ էր, բայց նրա հեռանալը, այդ մասին հայտարարություն արվեց, դժվարություններ էր առաջացնում, իհարկե, ես չէի ների ինձ, երբ բայց տայի բեմի նման վարպետին հեռանալ թատրոնից, որտեղ ինքն հեռանալ: ... Դիմումս էլ այնտեղ սին էր, ու տնօրինություն, կոչենա-ջի ստեղծել մի հարթակ, որտեղ հնարավորություն կունենային ներկայանալ ամենատարբեր թատերախմբեր ու առանձին արվեստագետներ: Դա կլիներ ազատ ստեղծագործական մրցակցություն: Սա է թատրոնի առաջադ դերասանները, բեմադրիչները եւ այլն, ինչպես Կանեղի Յունեսկոն է, հիմնականում հրավիրյալ պետք է լինեն»:

Անուններ, այնուամենայնիվ, Արմեն Էլբակյանը չկամեցավ տալ՝ պատասխանաբանելով, որ չի ուզում նրանց անունները տալ: Իսկ ինչ վերաբերում է Կարոլ Խաչվանքյանին՝ «Այստեղ ես գործ ունեմ մեծ դերասանի հետ: Ի՞նչ անենք, որ ինքը ուրիշ գեղագիտության մեջ է տեսնում թատրոնը, ես՝ ուրիշ»: Ի վերջո, թատրոնի բախումը անընդհատ բարձ երակով սնվել-չսնվելու կոխ է եղել: Արմեն Էլբակյանն այս թատրոնը ժառանգել էր հինգ տարի առաջ, իսկ ժառանգությունը, ինչպես ինքն է ասում, «բավական համեստ էր՝ «թքված ու բարոյալքված մի թատերախումբ, որը վաղուց կորցրել էր դեմքը, որպես երաժշտական կոմեդիայի թատրոն, չխայծ, չեմ հասկանում, թե ինչ է նշանակում երաժշտական կոմեդիայի թատրոն, կարող է լինել օպերետի կամ մյուզիքլի թատրոն: Դա երեկվա բալետմենների հնարած տերմիններից է... Նրանց ներկայացումները վաղուց արդեն սպառել էին իրենց, կամ պետք է հեռանային, կամ էլ եզրեր գտնեի այն մտածողության հետ, որով 30 տարի շարունակ խաղացվում է «Իմ զոքանչը» կամ 20 տարի «Տախի-տախին», եւ 20 տարվա մեջ վերջապես ոչինչ չփոխվի՞, թե իր ճանապարհը որտեղ է դրվելու:

Իհարկե, նրանցից շատ-շատերը խաղում էին ուրիշ ներկայացումներում, հիմնականում նրանց փոր էր խաղացանկը, գուցե կային նաեւ անձնական խնդիրներ ու այլ հարցեր, հասկանում եմ, մարդկանց նյարդերը քայքայված են, վճարումները չափազանց քիչ...

Իսկ ինձ ուզում էի վերականգնել Պարոնյանի թատրոնի անունը, ստեղծել երաժշտական ներկայացումներ: Այդ առումով արվել էր «Արքառ Ռիփի կաբինետ» երաժշտական տրագիֆարս, անցյալ տարի սեզոնների թատերաշրջանը բացվեց «Մեծապատիվ մուրացկանները» մյուզիքլով (երաժշտությունը Լոսիկյանի), 51-րդ թատերաշրջանը Արեւելյան օպերետով (երաժշտությունը Այվազյանի): Երեւանի գեղարվեստաթատերական ինստիտուտի չորրորդ կուրսի ուսանողներն այն հիմա էլ են խաղում:

Մեզանում օպերետային ժանրը չի ունեցել իր ազգային դպրոցը, թատերական ինստիտուտում էլ կրթական նման ավանդույթ չկար, մի-երկու անգամ փորձ արվել էր ստեղծել, հիմա նորից ենք փորձում, ինստիտուտում բացվել է օպերետային բաժնի կուրս, որը ես եմ ղեկավարում: Նման դերասաններ քիչ կան: Ի դեպ, իմ «օպերետային» ասեմ, որ նրանք կարողացել էին պահպանել գոնե իրենց ունեցած խաղացանկը: Ես ձգտում էի ունենալ կենդանի թատրոնի մոդել, եւ դա ինձ հաջողվում էր: Թատրոնում այս տարի բացվեց ստուդիան, որը հիմա չի գործում, քանի որ հեռանալուց հետո թատրոնը վերջնական տեսքի չի եկել: Իսկ այնտեղից ես հեռացա գնալով դեպի ռեֆորմ թատերական ասպարեզում»:

Արմեն Էլբակյանը մեր զրույցի, ավելի ճիշտ, ինչպես ինքը եզրակացրեց իր մենախոսության վերջում իր բոլոր համակիրներին ու ընդդիմադիրներին ստեղծագործական հաջողություններ մաղթեց: «Ես բոլորին երկար կյանք եմ ցանկանում, որովհետեւ ավելի լավ աշխատեն»:

Հ. Գ. Նոյեմբերի 19-ին Երեւանի կամերային երաժշտության տանը Արմեն Էլբակյանին կշնորհվի «Յարօրինակ բեմական հորինվածքի համար» Վախթանգով-40-ի մրցանակը:

ՌՈՒԶԱՆ ԽԱՉԱՏՐՅԱՆ

Հարդ Ռոք

Ռոբերտ Փլանտ. Բեմում մենք կախարդում էինք հին շամանների նման

«Լեդ Զեփփելին» խմբի լեգենդար երգիչն իր նոր երգերում անդրադառնում է հին ավանդույթներին եւ մեծ հաջողություն գտնում:

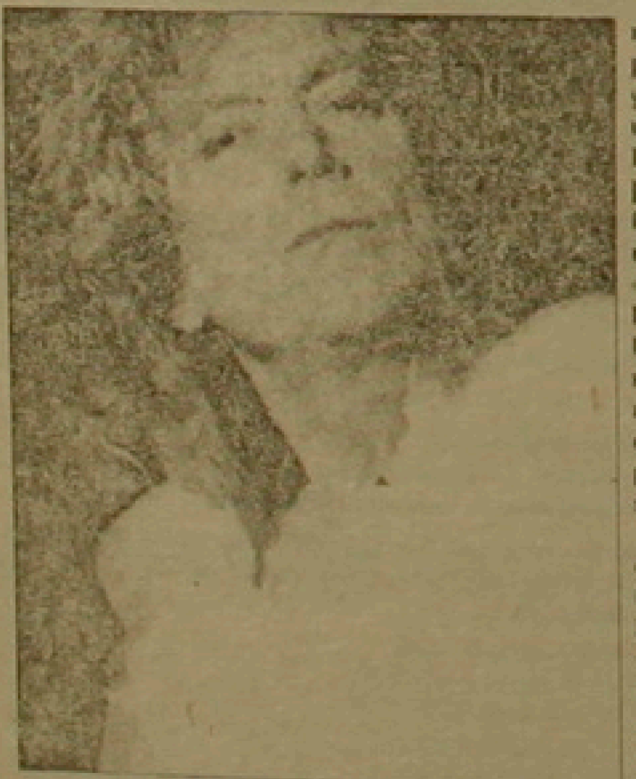

Երբ կիթառահար Ջիմի Փեյջին համարում էին հիշյալ խմբի սիրտն ու բանականությունը, ապա առաջատար երգիչ Ռոբերտ Փլանտը եղել է դրա ոգին: Անցյալ 70-ականներին նա համարվում էր «խմբի դեմքը» եւ ժամանակի ամենահայտնի երգիչներից էր: Հետաքրքիրն այն է, որ խմբի լուծարվելուց հետո Փլանտը հաջողությամբ շարունակեց իր մեներգչային գործունեությունը եւ իրեն հաստատեց որպես «Զեփփելինի» օրինական ժառանգորդ:

Վերջերս 44-ամյա Փլանտը թողարկեց իր վերջին ալբոմը «Fate of Nations», որում վերադառնում է իր արմատներին, դեպի 60-ական թվականները: Դա է վկայում նրա «If I Were a Carpenter» կոմպոզիցիան: «Զարմանում եմ, թե ինչպես մինչեւ հիմա ես չեմ խառնվել այդ հին, անանուն ու ազնիվ մեղեդիների մեջ», խոստովանում է երգիչը: Որ-պես մեներգիչ 1982-ին թողարկված իր առաջին ալբոմում, որ կոչվում էր «Pictures at Eleven», Փլանտը աշխարհին ցուցադրեց նոր ինչ-որ բան, որը ոչ մի առնչություն չուներ «Լեդ զեփփելինի» հետ: Ընդ որում, այս կատակցությամբ տեղի ունեցած հյուրախաղերի ժամանակ նա հրաժարվում էր «Զեփփելինի» որեւէ երգ կատարելուց:

«Սկզբում ես կարծես անում էի իմ նոր դերից, երբ ոչինչ հանդես գալի «առաջին դեմքով», պատմում է Փլանտը: Ստեղծագործական առումով փոխակերպման մի տարօրինակ շրջան անցկացի, մեն մենակ նստում էի դաշնամուրի առջեւ եւ մարդկանց պատմում իմ մտքերի ու զգացմունքների մասին: Ինձ պետք է այդ փոխադարձ կապը»: Երբ 1983 թ. թողարկվեց «The Principle of Moments» ալբոմը, Փլանտը հասկացավ, որ նրան հաջողվել է ինքնուրույն ստեղծագործական կարիերա անել: Սակայն լինելով անհանգիստ խառնվածք՝ Փլանտը կտրուկ փոխեց գեղարվեստական արտահայտումների բնագավառը: Հարդ-ռոքի ոճով արված արտահայտիչ կոմպոզիցիաներին, որոնք նրան առաջնային տեղեր ապահովեցին հիթ-շքերթներում, հաջորդեցին այնպիսի ստեղծագործություններ, որոնցում երգիչը հարգանքի տուրք էր մատուցում ռոք բլյուզի մեծ վարպետներին: Թեեւ «The Honeydrippers» ալբոմը նախատեսված էր որպես Փլանտի հին ու սիրելի մեղեդիների մի յուրատեսակ հավաքածու, այն դարձավ տարվա ամենահայտնի սկավառակներից մեկը: Սա զարմացրեց նախեւառաջ ձայնագրող ընկերության ղեկավարներին, որոնք սկզբում նստում էին, թե ընդառաջել են երգչին: «Ինձ միշտ էլ հուզել է բլյուզի երգիչների կատարման կերպը, նրանց վերաբերմունքը նյութին», ասում է Փլանտը: Քանզի բլյուզը աստիճանաբար վերածվեց ռոքային բլյուզի, նրանում ավելացավ բանական տարրը»:

Չնայած Փլանտի հաջող մեներգչային կարիերային եւ Փեյջի մեծական աշխատանքին, լուրերը խմբի վերամիավորման մասին այդպես էլ չեն լռում: Երբ 1988-ին «Ատլանտիկ» ձայնագրող ֆիրմայի 40-ամյակին նվիրված հոբելյանական համերգում երաժիշտները կրկին ունեցան միասնական կազմով, կրակի վրա ուղղակի յուղ լցրեցին: Փլանտը նույնիսկ նման լուրերի առաջացման իր հաջորդ «Now and then» ալբոմում նմանակելով «Լեդ Զեփփելինի» 60-ականների վերջին մեղեդիները: Բանն այն է, որ այսօրվա ունկնդիրը կարոտով է հիշում այս լեգենդար երգիչների ելույթները: Դա առաջինը հիշում է ինքը Փլանտը. «Մենք կախարդում էինք բեմում, ինչպես հին շամանները եւ նույնիսկ չգիտեինք, թե կկարողանա՞նք հասնել մինչեւ ունկնդիրների սրտերը»:

Ինչ վերաբերում է «Լեդ Զեփփելինի» իրական վերամիավորմանը, ապա առաջինը Փլանտն է բացառում դրա հնարավորությունը՝ գտնելով, որ խումբը մեռավ թմբկահար Ջոն Բոնեմի հետ 1980-ին: Նա բավական սրախ է նայում այս հարցին եւ գտնում, որ «Լեդ Զեփփելինի» դարաշրջանն անցավ, ուստի ինքը կգնա իր ճանապարհով:

Պատրաստեց
ԼԵՎՈՆ ԼԱՆԻԿՅԱՆԸ

ԱՌԱՋԱՐԿՎՈՒՄ Է ԲԱՑ ՄՐՑՈՒՅԹ ԱՄՆ-ՈՒՄ ԳԻՏԱՀԵՏԱԶՈՏԱԿԱՆ ԱՇԽԱՏԱՆՔՈՎ ԶԲԱՂՎԵԼՈՒ ՀԱՄԱՐ

Ամերիկյան երկու կազմակերպություններ՝ Միջազգային հետազոտությունների ու փոխանակման խորհուրդը (IREX) եւ Ռուսերենի ուսուցիչների ամերիկյան խորհուրդը (ACTR) բաց մրցույթ են հայտարարում ԱՄՆ-ում հումանիտար եւ սոցիալական գիտությունների բնագավառում 1993-1994 ակադեմիական տարում գիտահետազոտական աշխատանքով զբաղվելու համար: ԱՊՀ-ի երկրների գիտնականները կարող են 3-9 ամսով ԱՄՆ-ի համալսարաններում եւ գիտական կենտրոններում անհատական, գիտական ասպիրանտի չհանգեցնող հետազոտություններ վարել: Սույն ծրագիրը ֆինանսավորվում է ԱՄՆ-ի Տեղեկատվական գործակալության կողմից:

ԾՐԱԳՐԻՆ ՄԱՍՆԱԿՑԵԼՈՒ ՆԱԽԱՊԱՅՄԱՆՆԵՐԸ

Դիմորդները պետք է

- *լինեն ԱՊՀ-ի որեւէ երկրի քաղաքացի,*
- *լավ տիրապետեն խոսակցական եւ գրավոր անգլերենին,*
- *ԱՄՆ-ում կատարելու անհրաժեշտություն ունեցող անհատական գիտական հետազոտության առաջարկություն ներկայացնեն հումանիտար ու սոցիալական գիտությունների բնագավառում,*
- *ACTR կազմակերպության համար դիմորդները պետք է կամ աշխատեն լինեն գիտությունների թեկնածուի աստիճանի չափ բերման համար, կամ արդեն ունենան այդ աստիճանը,*
- *IREX կազմակերպության համար դիմորդները պետք է գիտությունների թեկնածուի կամ դոկտորի աստիճան ունենան, կամ էլ գիտական անտառներում հրատարակված հինգ ճյուղակային հոդված:*

Փաստաթղթերի ձեւը բերման եւ լրացուցիչ տեղեկությունների համար խնդրում ենք դիմել «Այրենպի» գրասենյակ:

Փաստաթղթերն ետ հանձնելու վերջին ժամկետը դեկտեմբերի 10-ն է:

Մեր հասցեն է. Երեւան, Մարշալ Բաղրամյան 40 Հայաստանի Ամերիկյան Համալսարան, սենյակ 10 (գրադարանի կողքին):

Քննադատում են Ելցինի վարչակազմին

Ռուսաստանի ժողովրդավարական կուսակցության մամուլի ծառայությունը քննադատել է նախագահի վարչակազմի ղեկավար Սերգեյ Ֆիլատովի շաբաթ օրվա ելույթը, որն այն կարծում է հայտնել, թե առաջիկա խորհրդարանում հիմնական խմբակցությունները կազմելու են Ռուսաստանի ընտրությունը, Յավլինսկի-Բոլդիրեւ-Լուկին բլոկը, Շախրայի Ռուսաստանի միասնության ու համաձայնության կուսակցությունը, Ագրարային միությունը, Զյուգանովի Ռուսաստանի կոմկուսը: Ինչպես նշում է մամուլի ծառայությունը, Ֆիլատովը «կրկին փորձում է օգտագործել պետական ժողովրդավարների այսպես կոչված թեզիսը, որի համաձայն եթե տանուլ տան նախագահի գծի կիրները, ապա իշխանության գլուխ կանգնեն կոմունիստները»: «Նման միտք արտահայտողները խաբում են հասարակությանն ու ժողովրդին, քանի որ ռուսաստանցիների ուշադրությունը շեղել երրորդ՝ շատ ավելի կառուցողական եւ ստեղծարար ուժից, որը ներկայացնում են կենտրոնամետ կուսակցությունները», ասվում է հաղորդագրության մեջ:

ԻՏ

Հրդեհ սահմանադրական դատարանի շենքում

Երկուշաբթի առավոտյան Ռուսաստանի սահմանադրական դատարանի շենքում բռնկված հրդեհի ծխից շնչահեղձ է եղել մեկ մարդ: Այդ մասին ԻՏ-ին հայտնեց դատարանի նախագահի տեղակալ դատավոր Նիկոլայ Վիտրուկը, որը հրդեհի մասին տեղեկացել է քարտուղարուհուց: Վիտրուկի խոսքերով, հրդեհը բռնկվել է 5 հարկանի շենքի վերջին հարկում, բանվորների կաբինետներում այն պահին, երբ հաստատության ժամացույցի մոտ էին գտնվում ռուս-ամերիկյան «Դիալոգ» համատեղ ձեռնարկության երեք աշխատակիցներ: Նրանք զննում էին այդ ժամացույցի մեխանիզմը: Հյուրերին շենք մտնելու թույլտվություն էր տվել սահմանադրական դատարանի տնտեսական վարչության նախկին պետ Վալերին Սիրոտկինը, որը նոյեմբերի 15-ից աշխատանքից ազատվել էր սեփական ցանկությամբ: Նա այդ որոշումը չի համաձայնեցրել սահմանադրական դատարանի ղեկավարության հետ: Վիտրուկը հիշեցրեց, որ սահմանադրական դատարանը խիստ ռեժիմի հիմնարկ է եւ «Դիալոգի» աշխատողները կարող էին խորհրդակցել որեւէ այլ հաստատությունում, որտեղ կա աշտարակի ժամացույց: Դեպքի պատճառներն առայժմ անհայտ են:

ԻՏ

Ռուսաստանում ընտրությունները կկայանան

Կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովի նախագահ Նիկոլայ Ռյաբովը երկուշաբթի օրը հանձնաժողովի խասանֆային նիստում հայտարարեց, որ դաշնակցային ժողովի երկու պալատների պատգամավորների թեկնածուների գրանցումը հիմք է տալիս հավաստելու, որ ընտրությունները կկայանան: Նա հայտնեց, որ ՌԴ բոլոր սուբյեկտներում դաշնակցային խորհրդի երկմանդատ ընտրատարածքային օկրուգներում առաջադրվել են երեք եւ ավելի թեկնածու, բացի Թաթարստանից, որտեղ առաջադրվել է երկու թեկնածու: Համաձայն ՌԴ օրենքի, ընտրությունների կայացման համար անհրաժեշտ է առնվազն երեք թեկնածու: Դաշնության խորհրդի թեկնածու է առաջադրվել 489 քաղաքացի, որոնցից 93-ն արդեն գրանցվել են: Իսկ Պետական դումա առաջադրված 1505 թեկնածուներից գրանցված է 127-ը: Դաշնության խորհրդի թեկնածուներ են ՌԴ լուծարված Գերագույն խորհրդի Ազգությունների խորհրդի նախկին խոսնակ Ռամազան Աբդուլատիպովը, Ինգուշիայի, Յակուտիայի, Կալմիկիայի նախագահներ Ռուսլան Աուշեւը, Միխայիլ Նիկոլաեւը, Կիրսան Իլյումժինովը, Հյուսիսային Օսիայի խորհրդարանի նախագահ Գալազովը, Կեմերովոյի լուծարված խորհրդի նախագահ Տուլեեւը: Պետական դումա առաջադրված թեկնածուներ են նախկին Գերագույն խորհրդի նախագահի առաջին տեղակալ Յուրի Վորոնինը, հանրապետության խորհրդի նախկին խոսնակ Վալերի Ագաֆոնովը, փոխվարչապետ Ալեքսանդր Զավերյուխան:

ԻՏ

digitised by A.R.A.R.@

Լուրերի հոսք

Բողոք թալանչիական սեփականաշնորհման դեմ

Երկուշաբթի առավոտյան ավելի քան 3 հազ. մոսկվացիներ, հիմնականում տարեց մարդիկ, նախկին Մոսխորհրդի շենքի առջեւ փակեցին Տվերսկայա փողոցի երթեւեկությունը: Այս կերպ նրանք արտահայտեցին բողոքը Ռուսաստանի, իրենց կարծիքով թալանչիական սեփականաշնորհման դեմ: Հավաքվածները, մասնավորապես, պահանջում էին վերադարձնել «Տեխնիկական առաջընթաց» ֆոնդում ներդրած սեփականաշնորհման չեկերը եւ որոշել էին հասնել Մոսկվայի քաղաքագլուխ Յուրի Լուժկովի հետ հանդիպման: Մոսկվայի կառավարության փոխվարչապետ Կոնստանտին Բուրավլեն առաջարկեց ազատել երթեւեկելի մասը եւ հավաքվել Ռոսնեցվածի տեսական կոմիտեի շենքի մոտ, իրենց պահանջները ներկայացնելով Անատոլի Չուբայսին, սակայն հավաքվածները չանսացին խորհրդին: ԻՖ

Աբխազիան կվերադարձվի

«Ոչ մի վրացի չի հաշտվի Աբխազիայի կորստի հետ եւ այն անպայման կվերադարձվի: Վրացիներն ու աբխազները նորից կապրեն միասին», հայտարարեց երկուշաբթի օրը վրացական ռադիոյին տված հարցազրույցում Վրաստանի ղեկավար Էդուարդ Շեւարդնաձեն: Նա նշեց, որ Աբխազիայի նկատմամբ առաջին հերթին կկիրառվեն խաղաղ միջոցներ, չբացառելով սակայն այլ ուղիները եւս: Վրաստանի ղեկավարը նշեց, որ Աբխազիայի խորհրդարանի նախագահ Արձինբան այժմ զրկվել է ռուսաստանյան հովանավորներից եւ այդ պատճառով էլ նրա վերջին հայտարարությունները թելադրված են միայն հուսահատությամբ: Քննարկելով Արեւմտյան Վրաստանի իրավիճակը, Շեւարդնաձեն ասաց, որ Գամսախուրդիայի զինված կողմնակիցների կազմակերպված դիմադրությունը հաղթահարված է, եւ այժմ հիմնախնդիրը իրավակարգի վերականգնումն է: Շեւարդնաձեն հայտնեց նաեւ, որ երկուշաբթի օրը Թբիլիսի է ժամանել Ադրբեջանի պաշտոնական պատվիրակությունը՝ փոխվարչապետ Լալա Հաջիեւայի գլխավորությամբ: Հարեւան Ադրբեջանի հետ հարաբերությունները Շեւարդնաձեն անվանեց «շատ կարեւոր»: ԻՖ

Ուկրաինացի ծովայինները վերադարձան

Կիրակի երեկոյան Փոթիի շրջանից սեւծովյան նավատորմի երկու տազմանավ Սեւաստոպոլ հասցրեցին Ուկրաինայի 41 ծովայինների: Այս որոշումը սեւծովյան նավատորմի հրամանատար ծովակալ Էդուարդ Բալթինը ընդունեց Ուկրաինայի զինված ուժերի գլխավոր շտաբի հետ համաձայնեցնելով, Ուկրաինայի Գերագույն խորհրդի արած հարցման պատճառով: Սակայն Փոթիի շրջանում դեռեւս մնում է 7 տազմանավ, իսկ սեւծովյան նավատորմի ծովային հետեւակը շարունակում է հսկել առավելապես կարեւոր օբյեկտների պահպանությունը: ԻՖ

Գագաուզները չեն տոնի

Մոլդովայի անկախության օրը, օգոստոսի 27-ը, այլեւս տոնական չի համարվի գագաուզական բնակավայրերում: Այսպիսի որոշում է ընդունել ինքնահռչակ Գագաուզական Հանրապետության Գերագույն խորհուրդը: Համաձայն խորհրդարանի հաստատած փաստաթղթի, Գագաուզիայի հիմնական տոները կլինեն օգոստոսի 19-ը՝ Գագաուզական Հանրապետության հռչակման օրը, օգոստոսի 31-ը՝ մայրենի լեզվի օրը եւ նոյեմբերի 8-ը՝ աշնան տոնը: ԻՖ

Փոխադարձ պահանջներ

Իսրայելն ընդունեց հրեա վերաբնակիչների կատարած սպանությունների վերաբերյալ ՊԱԿ-ի մեղադրանքը, բայց Արաֆաթին ստիպեց ընդլայնել գրավված տարածքներում պաղեստինցիների վերահսկողությունը: Մինչդեռ, մի բարձրաստիճան պաղեստինյան պաշտոնյա հայտնեց, որ հաջորդ ամիս Իսրայելի հետ համաձայնագիր չի ստորագրվի, մինչեւ հրեաները չազատեն երեք հազար պաղեստինցի կալանավորներին:

ԱՌԱՋՆՈՒԹՅՈՒՆՆ ԱՎԱՐՏՎԵՑ, ՏԵՂԵՐԸ ԲԱՇԽՎԵՑԻՆ ԱՐՀԵՍՏԱԿԱՆՈՐԵՆ

Առաջնության թարմ հետքերով

ՀՀ բարձրագույն խմբի 2-րդ առաջնության վերջին տուր

ՀՄԸՄ–«Շիրակ»	-:+ (0:3)
ՀՄՄ ՖԻՄԱ–«Ցեմենտ»	-:+ (0:3)
«Բանանց»–«Իմպուլս»	+:- (3:0)
«Երազանք»–«Կոտայք»	-:+ (0:3)
«Վան»–«Մալաթիա Կ.»	-:+ (0:3)
«Քասախ»–«Կանազ»	1:3
«Զվարթնոց»–«Նաիրիտ»	4:4

Արդյունքների հրապարակումից կռահեցիք, թե ինչպիսի տխուր վերջաբան ունեցավ Հայաստանի ֆուտբոլի բարձրագույն խմբի 2-րդ առաջնությունը: Վերջին տուրի 7 հանդիպումից չորսը տարբեր պատճառներով չկայացավ, մեկը բերավարտ մնաց եւ միայն երկուսը բարեհաջող վախճան ունեցան:

Խախտվեց մարզական սկզբունքը եւ, ցավոք, տեղերից շատերը բաշխվեցին արհեստական ձեւով: Մեր թերթի Փարիզի թղթակից Անդրանիկ Բոյաջյանի շնորհիվ «Ֆրանս ֆուտբոլ» աշխարհահռչակ շաբաթաթերթը համաձայնվել է պարբերաբար իր հարգված էջերում տեղ հատկացնել (եւ ոչ քիչ) նաեւ ՀՀ բարձրագույն խմբի առաջնությանը, մանրամասն տպագրելով ամեն մի մրցափուլի արդյունքները, աղյուսակը, ռմբարկուների անունները: Շաբաթը մեկ անգամ մեր կողմից անհրաժեշտ տեղեկություն է ուղարկվում «Ֆրանս ֆուտբոլին»: Ասացեք խնդրեմ, վերջին մրցափուլի մասին տեղեկությունը ի՞նչ արձագանք կառաջացնի Եվրոպայում:

Մեր թերթը նախորդ համարում մանրամասն գրել է ՀՄԸՄ–«Շիրակ», ՀՄՄ-ՖԻՄԱ–«Ցեմենտ» չկայացած հանդիպումների դրդապատճառների մասին: Նույն պատճառով չկայացավ նաեւ «Վան»–«Մալաթիա-Կիլիկիա» հանդիպումը: Դաշտի տեր համարվող «Վանը» ունենալով ամբողջ օրինակ եւ բավական ժամանակ, նույնիսկ փորձ չարեց «Նաիրի» մարզադաշտը փոխարինել մեկ այլով 2 օր առաջ ստացած տեղեկությունից հետո: Մարզադաշտի տնօրենն իր հերթին հրաժարվեց տրամադրել խաղադաշտը: Դիլիջանի «Իմպուլսը» ժամանակից շուտ համարելով առաջնությունն ավարտված եւ հավանաբար հաշվի առնելով, որ «Բանանցի» հետ հանդիպումը իր համար ոչ մի արժեք չունի, որոշեց չժամանել Աբովյան: Երեւանում լրիվ այլ պատկեր էր: Այստեղ ընդունող կողմը՝ «Երազանքը» տեղի ընկերների հետ ամեն ինչ արել էր, որ «Կոտայքի» հետ հանդիպումը կայանա: Եւ անկախ եղանակի քմահաճույքից, խաղն իրոք սկսվի ու ընթանալ: «Երազանքն» այն շահում էր 1-0 հաշվով եւ խաղավարտին մնում էր ընդամենը 43 վայրկյան, երբ խաղադաշտում խուլիգանական իրարանցում սկսվեց: Անհրաժեշտ դաշտ թափվեցին նաեւ ամբողջապես մարզասերները: Հասցեհաստատի? սպառնալիքներ հնչեցին: Մրցավար Արմեն Մանուչարյանն այլեւս ի վիճակի չէր շարունակել խաղը եւ ժամանակից շուտ ավարտեց այն: Որևան էլ տարօրինակ է, օրինապահ մարմինների ներկայացուցիչներից ոչ ոք մարզադաշտում չկար:

Առաջնությունն ավարտվեց, բայց արդյունքները հնարավոր չէր ամփոփել: Այդ դերն արագորեն իր վրա վերցրեց ՀՀ ֆուտբոլի ֆեդերացիայի կարգապահական կոմիտեն, որը ներկայում իր արտահերթ նիստում քննարկեց

արկածներով հարուստ առաջնության վերջին մրցափուլում արձանագրված տխուր միջադեպերը եւ որոշումներ ու հայտարարություններ զրանցելով թիմերին, վերջնական տեսք տվեց մրցաշարային աղյուսակին:

Եւ այսպես, ֆուտբոլային դատաստանը վճռեց.

Հանդիպումներին խաղադաշտերը չներկայանալու համար, դաշտի տեր հանդիսացող ՀՄԸՄ-ին, ՀՄՄ-ՖԻՄԱ-ին եւ «Վանին» բաց առաջնության կանոնադրության, պարտություն գրանցել 0-3 հաշվով: «Հրազդան» մարզահամալիրի եւ «Նաիրի» մարզադաշտերի տնօրենների տույժի հարցը եւ ծնեել հանձնել ֆուտբոլի ֆեդերացիայի գործկոմի քննարկմանը: Գտնել, որ օրացույցը սխալ է կազմվել եւ պատժել հեղինակին: Մեղավոր ճանաչել նաեւ ֆուտբոլի ֆեդերացիայի անդամներին:

0–3 հաշվով պարտություն գրանցել Դիլիջանի «Իմպուլսին», որը չներկայացավ «Բանանցի» հետ հանդիպմանը: «Երազանք»–«Կոտայք» հանդիպման արդյունքը (1–0) չեղյալ հայտարարել եւ 0–3 հաշվով պարտություն գրանցել «Երազանքին», որը դաշտի տեր հանդիսանալով, չկարողացավ ապահովել խաղի նորմալ ընթացքը: «Երազանքի» պարտադրտաի Սողոմոն Գուրգենյանին, որը հարվածել է մրցավարին, զրկել մինչեւ հաջորդ առաջնության 1-ին խաղաշրջանի վերջը:

«Քասախ»–«Կանազ» հանդիպման ժամանակ փոխադարձ կռվի համար 5 խաղով զրկել Աղամ Վարդանյանին («Քասախ») եւ Կարեն Հովհաննիսյանին («Կանազ»): Թիմերին տուգանել 10 հազարական ռուբլով: «Զվարթնոց»–«Նաիրիտ» հանդիպման ժամանակ բույլ տրված նման հանցանքի համար, նույնիսկ տույժի ենթարկել Արամ Ավանեսյանին, Սողոմոն Սիմոնյանին («Զվարթնոց»), Հայկազ Մարտիրոսյանին («Նաիրիտ») թիմերին յուրաքանչյուր խաղացողի համար տուգանել 10 հազարական ռուբլով: Մրցավարին հայհոյելու եւ նրա վրա բռնելու համար Գեւորգ Միրիջանյանին

եւ Արթուր Մկրտչյանին (Երևան էլ «Նաիրիտ») զրկել 8 խաղով եւ թիմերին տուգանել 10 հազարական ռուբլով: «Զվարթնոցի» դաշտ Սամվել Այվազյանին եւ «Նաիրիտի» դաշտ Հենրիկ Իգիթյանին հայտարարել խիստ նկատողություն: Թիմերին տուգանել 50 հազարական ռուբլով:

ՀՀ ֆուտբոլային 2-րդ մրցաշրջանն ավարտվեց, բայց այն ավելի շատ տխուր հուշեր թողեց: Նախորդի սխալներից ճիշտ հետեւություններ չարվեցին: Սկսենք ամենապարզից: Վերջին տարիներին, ինչպես հայտնի է, ձմեռը ժամանակից շուտ է գալիս մեր հանրապետություն: Անցյալ տարի առաջին ձյունը Երեւանում տեղաց դեռ նոյեմբերի 4-ին: Մի՞թե հնարավոր չէր խաղացանկը կազմել այնպես, որ առաջնությունն ավարտվեր մինչեւ նոյեմբերի 20-ը: Չէ՞ որ ամառային արձակուրդները չափից ավելի շատ էին: Իսկ, երբ համեմատ 2 կամ ավելի թիմեր հավասար միավորներ վաստակեին, որի հավանականությունը քիչ չէր եւ հարկ լիներ լրացուցիչ մրցաշար կազմակերպել, ապա ե՞րբ հնարավոր կլիներ դա: Մեր ֆուտբոլային ղեկավարությունների սկզբունքայնություն, ցավոք, մրցավարական կորուստ է: Հարցը միայն այն չէ, որ նրանց որակավորումը խիստ ցածր է, այլ այն, որ շատերը վճռական չեն, սկզբունքայնություն, ինքնատիրություն չունեն, երբ նույնիսկ խաղացողները, կամ թիմերի ղեկավարները հայհոյում են իրենց չեն համարձակվում դիմել կտրուկ միջոցների: Այդպես էր «Վան»–«Երազանք» հանդիպման ժամանակ: Եւ օրինակներ կարելի է բերել գրեթե յուրաքանչյուր մրցափուլից: Շատերն այն կարծիքի են, որ մրցավարների զգալի մասը շահախնդիր է, բայց, երբ որակավորումը ցածր է, դժվար է որոշել սխալը կանխամտածված է, թե ոչ: Մի խոսքով առաջին հերթին անհրաժեշտ է մտածել օբյեկտիվ մրցավարության մասին, որոշակի նաեւ յուրաքանչյուր սկզբնավորության համար, որը հետո վեր է ածվում խռովությունների, ծեծկռտուքների: Մեր խաղադաշտերում անկարգությունների գլխավոր պատճառներից մեկն էլ այն է, որ բացառությամբ «Հրազդան» մարզադաշտի, մյուս տեղերում մարզասերներն անարգել երբ ուզեն կարող են միջամտել խաղին, մտնել խաղադաշտ, հանդերձարան եւ այլն: Երբ նույնիսկ հայաստանյան Եվրոպայում հատուկ ցանկապատներ են տեղադրվում ֆուտբոլասերներին մեկուսացնելու համար, ապա ինչու մենք էլ չկիրառենք այդ հայեցակարգ, թե մենք ավելի հայեցակարգ ենք: Էլ չեմ խոսում օրինապահ մարմինների դերի մասին: Շատ տեղերում, հատկապես շրջաններում, այս կարեւոր հարցն անուշադրության է մատնված: Իրարանցումների պատճառով բազմաթիվ հանդիպումներ կիսատ են մնացել (Սեւան, Իջեւան, Եղվարդ...): Իջեւանի ԲՄԱՆ նույնիսկ հեռացվել է առաջնությունից: Բայց կան նաեւ մարզադաշտեր, որտեղ միշտ էլ կարգուկանոն, ներքին գործերի աշխատակիցների բարեխիղճ եւ համարձակ գործելակերպի շնորհիվ անհրաժեշտ բարձրության վրա է եղել: Աբովյանի մարզադաշտում եղել են դեպքեր, երբ արագորեն կարգի են հրավիրվել ոչ միայն մարզասերները, այլեւ ավելի սուր եկած մարզիկները, թիմերի ղեկավարները, ֆուտբոլիստները: Օրինակելի էր նաեւ «Հրազդանը», որտեղ միլիցիայի հասարակական կարգի պահպանման աշխատակիցներին օգնությունն ձեռք էր մեկնում նաեւ ՀՀ ՆԳՆ միլիցիայի հատուկ նշանակության ջոկատների ողջերաշխիք բաժինը (պետ Մարգարյան): Այդ այն դեպքում, որ վերջինս ողջերաշխիք դժվարին առաջադրանքներ է կատարում հանրապետության շրջաններում եւ սահմաններում:

Առաջնությունը բարեւս խաղաղ վերջաբան ունեցավ միայն «Արարատի» համար, որը «Բանանցի», «Շիրակի» եւ ՀՄԸՄ-ի հետ վերջնագծի վճռական հանդիպումներում չպարտվեց եւ արժանիորեն ստացավ չեմպիոնի կոչումը: Առաջնությունը կրկին ցույց տվեց, որ չորս թիմեր՝ «Արարատը», «Շիրակը», «Բանանցը» եւ ՀՄԸՄ-ն, շարունակում են մրցակցությունից դուրս մնալ: Անհրաժեշտ է մտածել առաջնության մասնակիցների քանակը զգալիորեն կրճատելու մասին:

Զարմացրեց բարձրագույն խմբի նորեկը՝ Արարատի «Ցեմենտը», որը գրավեց պատվավոր 6-րդ տեղը: Դրվատանքի է արժանի նաեւ «Երազանքը», որը սեփական խաղադաշտ չունենալով, միշտ անիվների վրա էր, չհաշված, որ թիմի խաղացողների մեծամասնությունը ծառայողներ են: Մարզական փոքրիկ հրաշք գործեց Աբովյանի «Կոտայքը»: Թիմից հեռացան 11 առաջատար խաղացողներ, որոնց թվում փորձառու ֆուտբոլիստներ Ռոբերտ Քոչարյանը, Կարեն Մարկոսյանը, Արտաշես եւ Արմեն Ադամյան եղբայրները, Հովհաննես Կիրակոսյանը, Ալավա Առիթայանը, Արթուր Քիրիշյանը: Առաջին շրջանում մեծ ավանդույթներ ունեցող թիմը վաստակեց ընդամենը 4 միավոր եւ նշանակում էր մրցաշարային աղյուսակը: Փորձառու մարզիչ Նազար Պետրոսյանը փաստորեն ստիպված էր նոր մրցաշրջանի ընթացքում նոր թիմ ստեղծել, եւ կարճ ժամանակում դա նրան հաջողվեց: Համալրելով երիտասարդ եւ անփորձ ֆուտբոլիստներով, նա կարողացավ աստիճանաբար վստահություն ներարկել իր սաներին եւ թիմը 2-րդ շրջանում վաստակելով 15 միավոր, կարողացավ դուրս գալ անհուսալի վիճակից: Դա վկայում է, որ հաջորդ մրցաշրջանում «Կոտայքը» կներկայանա ավելի ամրակազմ: Թիմի ղեկավարներն էլ այն կարծիքին են, որ «Կոտայքը» գալիք տարի կրկին կլինի մեր ֆուտբոլի առաջին շարքերում:

Առաջնության ռմբարկուները.

1-2. Անդրանիկ Հովսեփյան («Բանանց»)՝ 26

Գեղամ Հովհաննիսյան (ՀՄԸՄ)՝ 26

3. Հովհաննես Թումբարյան («Ցեմենտ»)՝ 24

Բաժինը վարում է ԱՍԻՐԵՆ ԲԱՂԴԱՍԱՐՅԱՆԸ

ՀՀ ՖՈՒՏԲՈԼԻ 2-ՐԴ ԱՌԱՋՆՈՒԹՅԱՆ ԱՄՓՈՓԻՉ ԱՂՅՈՒՍԱԿ (1993 Թ.)

	Մ	Խ	Հ	Ո	Պ	Գ	Տ
1. ԱՐԱՐԱՏ	51	28	23	5	0	92-9	+83
2. ՇԻՐԱԿ	49	28	24	1	3	101-20	+81
3. ԲԱՆԱՆՑ	48	28	23	2	3	111-21	+90
4. ՀՄԸՄ	45	28	21	3	4	80-29	+51
5. ՎԱՆ	32	28	15	2	11	71-49	+22
6. ՑԵՄԵՆՏ	30	28	12	6	10	56-50	+6
7. ՀՄՄ ՖԻՄԱ	26	28	12	2	14	54-43	+11
8. ԵՐԱԶԱՆՔ	25	28	11	3	14	44-55	-11
9. ՆԱԻՐԻՏ	20	28	8	4	16	29-61	-32
10. ԿԱՆԱԶ	20	28	8	4	16	37-75	-42
11. ԿՈՏԱՅՔ	19	28	9	1	18	57-76	-19
12. ԻՄՊՈՒԼՍ	18	28	8	2	18	42-89	-47
13. ԶՎԱՐԹՆՈՑ	16	28	6	4	18	42-79	-36
14. ՔԱՍԱԽ	12	28	5	2	21	25-116	-91
15. ՍԿ	9	28	2	5	21	25-92	-67

սեփական դաշտ

	Մ	Խ	Հ	Ո	Պ	Գ	Տ
1. ԱՐԱՐԱՏ	26	14	12	2	0	57-7	+50
2. ՇԻՐԱԿ	27	14	13	1	0	65-9	+56
3. ԲԱՆԱՆՑ	27	14	13	1	0	70-9	+61
4. ՀՄԸՄ	23	14	11	1	2	39-8	+31
5. ՎԱՆ	17	14	8	1	5	36-16	+20
6. ՑԵՄԵՆՏ	17	14	8	1	5	29-14	+15
7. ՀՄՄ ՖԻՄԱ	15	14	7	1	6	33-21	+12
8. ԵՐԱԶԱՆՔ	13	14	6	1	7	19-26	-7
9. ՆԱԻՐԻՏ	11	14	5	1	8	12-30	-18
10. ԿԱՆԱԶ	10	14	4	2	8	17-32	-15
11. ԿՈՏԱՅՔ	9	14	4	1	9	36-40	-4
12. ԻՄՊՈՒԼՍ	10	14	4	2	8	19-37	-18
13. ԶՎԱՐԹՆՈՑ	13	14	5	3	6	29-34	-5
14. ՔԱՍԱԽ	10	14	4	2	8	15-49	-34
15. ՍԿ	3	14	0	3	11	14-44	-30

մրցակցի դաշտ

	Մ	Խ	Հ	Ո	Պ	Գ	Տ
1. ԱՐԱՐԱՏ	25	14	11	3	0	35-2	+33
2. ՇԻՐԱԿ	22	14	11	0	3	36-11	+25
3. ԲԱՆԱՆՑ	21	14	10	1	3	41-12	+29
4. ՀՄԸՄ	22	14	10	2	2	41-21	+20
5. ՎԱՆ	15	14	7	1	6	35-33	+2
6. ՑԵՄԵՆՏ	13	14	4	5	5	27-36	-9
7. ՀՄՄ ՖԻՄԱ	11	14	5	1	8	21-22	-1
8. ԵՐԱԶԱՆՔ	12	14	5	2	7	25-29	-4
9. ՆԱԻՐԻՏ	9	14	3	3	8	17-31	-14
10. ԿԱՆԱԶ	10	14	4	2	8	20-43	-23
11. ԿՈՏԱՅՔ	10	14	5	0	10	21-36	-15
12. ԻՄՊՈՒԼՍ	8	14	4	0	10	23-52	-29
13. ԶՎԱՐԹՆՈՑ	3	14	1	1	13	13-44	-31
14. ՔԱՍԱԽ	2	14	1	0	13	10-67	-57
15. ՍԿ	6	14	2	2	10	11-48	-37

digitised by A.R.A.R.@

alex·a EXCHANGE

Տարադրամի դրամական փոխանակումից առաջ մտածեք Ձեր անվտանգության եւ օգուտի մասին: Մեր ծառայությունից օգտվում են Հայաստանի ամենախոշոր ձեռնարկատիրական ընկերությունները, բայց մենք կարող ենք աշխատել նաեւ Ձեզ համար:

Դուք կարող եք մի քանի րոպեի ընթացքում վաճառել եւ գնել տարադրամ, ծեռնտու տոկոսով:

Բայց ամենագլխավորը, դուք կարող եք վաճառել եւ գնել անսահմանափակ քանակությամբ տարադրամ:

Միայն մեզ մոտ Դուք կարող եք ծեռք բերել խոշոր քանակությամբ տարադրամ, ընդ որում կծախսեք նվազագույն ժամանակ:

alex·a

ՄԻԱՅՆ ԱՅՍՏԵՂ ՀԱՐՄԱՐԱՎԵՏ ՀՆԱՐԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ ՁԵԶ

Հասցեն. «Անի» հյուրանոց, 7-րդ հարկ, 712 սենյակ, հեռ. 582792

«ԳԱՑԻՆԷՔ-ԱՎԻԱ»

Հրավիրում ենք քաղիչի հեռեւյալ ավիաուղիներով

ՄՈՍԿՎԱ (ուղիղ չվերթ, ամեն օր, բացի կիրակի եւ երկուշաբթի օրերից)

ԻԺԵՎՍԿ

ՎՈԼԳՈԳՐԱԴ

ԱՍՏՐԱԽԱՆ

(ամեն չորեքշաբթի)

- Ապահովում ենք բեռների փոխադրում մինչեւ երկու տոննա
- Բարձրակարգ սպասարկում
- Սնունդ
- Ողջ թռիչքի ընթացքում Ձեզ կուղեկցեն մեր ներկայացուցիչները, որ ամեն ինչ կանեն Ձեր հարմարավետության համար:

Տոմսերը վաճառվում են Մաշտոցի պողոտա 40 («Գեղարվեստական սրահ» խանութ), Սուրացանի փողոց 113/3, «Զվարթնոց» օդանավակայան, տոմսարկղ թիվ 1

Հեռ. 53-83-47, 45-25-80, 52-79-22

TRANS ARMEN

ԼՈՒՍԱՄՈՒՏ ԴԵՊԻ ԱՇԽԱՐՀ

Ամեն ուրբաթ «Զվարթնոց» օդանավակայանից առավոտյան ժամը 5-ին «Տրանս Արմենի» ՏՈՒ-154 ինքնաթիռը մեկնում է ՄԻԼԱՆ: Համեցեք թռիչքի: Ընդամենը երեքուկես ժամում դուք կհասնեք ՄԻԼԱՆԻ Մալպենզա խոշորագույն օդանավակայան, որի ծառայությունից օգտվում են աշխարհի հայտնի ու հարուստ ավիաընկերությունները: Այստեղ Ձեզ սպասում է MD-11 նորագույն ինքնաթիռն իր բարձրակարգ սպասարկմամբ, որը Ձեզ կհասցնի ԼՈՍ ԱՆՋԵԼԵՍ, ՆՅՈՒ ՅՈՐՔ, ՎԱՇԻՆԳՏՈՆ, ՄԻԱՑՅԱԼ ՆԱՀԱՆԳՆԵՐԻ 100 ՔԱՂԱՔՆԵՐ ԵՒ ԿԱՆԱԴԱՅԻ ՄՈՆՐԵԱԼ, ՏՈՐՈՆՏՈ, ՕՏՏԱՎԱ, ՎԱՆԿՈՒՎԵՐ ՔԱՂԱՔՆԵՐ:
Փաստորեն առաջին անգամ հնարավորություն է ստեղծվել առանց հարկադիր վայրէջքի ուղիղ գծով Երեւանից մեկնել Միլան...

Եթե դուք ցանկանում եք Բուենոս Այրե՞ս, Բրազիլիա՞... կամ...

Հոգ չէ: Մենք, իհարկե, Միլանով ձեզ կհասցնենք աշխարհի ցանկացած տեղ: «Տրանս Արմենի» նշանաբանը Հայաստանի կապը աշխարհի հետ:

Ամեն ինչ ուղեւորների համար:

Հանգստյան օրերը միայն կիրակի:

Մենք աշխատում ենք առանց ընդմիջման, նաեւ բոլոր տոնական օրերին:

ՄԵՐ ՀԱՐՄԱՐԱՎԵՏՈՒԹՅՈՒՆԸ ՄԻՋԱԶԳԱՅԻՆ ՄԱԿԱՐԴԱԿԻ Է
ՄԵՐ ՄՇՏԱԿԱՆ ԳՈՐԾԸՆԿԵՐՆԵՐՆ ԱՇԽԱՐՀԻ ԽՈՇՈՐԱԳՈՒՅՆ ԱՎԻԱԸՆԿԵՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐՆ ԵՆ
ՄԵՐ ԳՆԵՐԸ ԱՆՀԱՄԵՄԱՏ ՑԱԾՐ ԵՆ

Համեցեք մեզ մոտ Հայաստան, Երեւան, Կիեւյան 19, 3-րդ հարկ, մետրո «Բարեկամություն» կայարանի մոտ: Զանգահարեք մեզ 27-04-21, 27-48-33, 52-94-72, 28-02-24:

«Տրանս Արմեն»՝ օդուղիների Ձեր լավագույն բարեկամ

ONAISIS CO. LTD

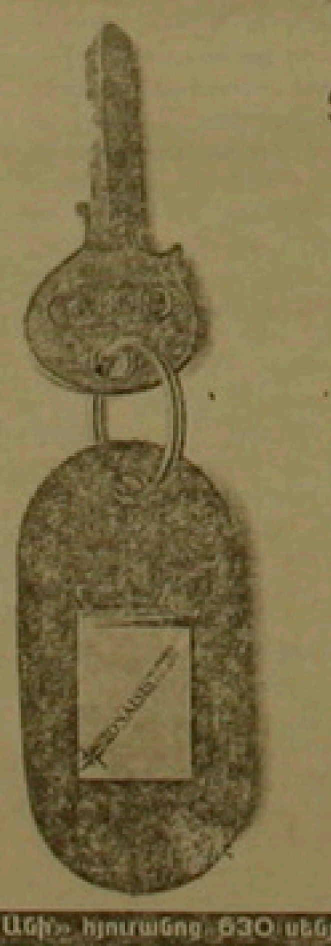

«ՕՆԱԻՍԻՍ» ֆիրման տարադրամով առաջարկում է արտասահմանյան մակնիշի ավտոմեքենաներ, շուկայականից 30% ցածր գներով:

Ընդունվում են ցանկացած արտասահմանյան մակնիշի ավտոմեքենաների պատվերներ: Տեղ հասցնելու ժամկետը 10 օր:

Նախնական մուծում չի պահանջվում:

«Անի» հյուրանոց 630 սենյակ հեռ. 562211, 594630, ֆաքս 562211

«ՎԻԿՏՈՐԻԱ» ԿՈՆՑԵՌՆԸ ԱՌԱՋԱՐԿՈՒՄ Է

Սիգարետներ BT եւ Rodopi. նվազագույն քանակը 100 բլոկ
Բուլղարական ձիթապտուղ (250 գ. տարաներով), նվազագույն քանակը 500 հատ
Բրազիլական եւ կոլումբիական լուծվող սուրճ (200 գ տարաներով), նվազագույն քանակը 500 հատ

VICTORIA CONCERN

☎ 56-12-11, 58-39-96

NICA INVESTMENT COMPANY

«ՆԻԿԱ» ԻՆՎԵՍՏԻՑԻՈՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹՅՈՒՆԸ ՀՐԱՎԻՐՈՒՄ Է ԻՐ ԱՎԱՆԴԱՏՈՒՆԵՐԻՆ ՍՆՆԴԱՄԹԵՐՔ ՁԵՌՔ ԲԵՐԵԼՈՒ:

Վաճառքը կատարվելու է նոյեմբերի 12-ից 18-ը:

Խանութի հասցեն Տերյան 59 (նկուղային հարկ)

ՈՒՇԱԴՐՈՒԹՅՈՒՆ

«ԱՆԱՄՈՍՏՐՈՅՏՈՐԳ» արտադրա-առեւտրային ֆիրման Նովգորոդ քաղաքում աշխատանքի է հրավիրում շինարար աշխատողների, կառուցվածքային, պատրաստակամ եւ փայտի փորագրողի:

Ֆիրման ապահովում է կացարանով:

Հեռ. Նովգորոդ քաղաքում (8312) 54352, (8312) 54357

Հիմնադիր եւ հրատարակիչ «Ազգ» թերթի հիմնադիր խորհուրդ

Գլխավոր խմբագիր ՅԱԿՈԲ ԱՒԵՏԻՔԵԱՆ / հեռ. 521635

Խմբագիր ՅԱԿՈԲ ԳԱՍՊԱՐԵԱՆ / 581841

Տնօրեն ՍԱՐԳԻՍ ՍԱՐԳՍԵԱՆ / 562863

® Apple® Macintosh® համակարգչային սարքավորում «Ազգ» թերթի

Azg armenian daily

Editor H. AVEDIKIAN / phone: 521635
47 Hanrapetoutian st., Yerevan, Armenia, 375010

Ոճային ձեւավորման եւ առաջատարների ինժեներ ՊԱՎԵԼ ԴԱԼԼԱՔՅԱՆ

Հ Կոմունիստական «Հայաստան» հրատ. տպարան, Երեւան-23 Արշակունյաց 2 Գրանցման թիվ 65 Պատվեր 69149 Տպաքանակ 25 000 Դասիչ 1636 Ստորագրված է տպագրության 16.11.1993

digitised by A.R.A.R.@